

Κωνσταντίνου Δ. Ντίνα

**Μαθήματα
Ρουμανικής
Γλώσσας**

Πρώτο Μέρος

ΚΩΔΙΚΑΣ

Θεσσαλονίκη 1999

Κωνσταντίνου Δ. Ντίνα

Μαθήματα
Ρουμανικής Γλώσσας

Πρώτο Μέρος

Κώδικας
Θεσσαλονίκη 1999

Κωνσταντίνου Δ. Ντίνα
Μαθήματα Ρουμανικής Γλώσσας
Πρώτο Μέρος

© Κωνσταντίνος Δ. Ντίνας

Δωδεκανήσου 2, Κοζάνη (501 00) – Τηλ. (0461)-35819

Εκδόσεις ΚΩΔΙΚΑΣ

Παφλαγόνων 55, Νέα Πεντέλη (152 36) – Τηλ. (01)-8042301

Στοιχειοθεσία: Κ. Δ. Ντίνας

Μοντάζ: Τυποffset - Βασίλης Κουκουλής

Εξτύπωση: Τυποffset - Βασίλης Κουκουλής

Βιβλιοδεσία: Μάκης Τριζαλιάρης

ISBN: 960-7332-68-7

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η σειρά αυτή των μαθημάτων προορίζεται κυρίως για τους φοιτητές του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, χωρίς να αποκλείεται όποιος θα ήθελε –για τους δικούς του λόγους– να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με τη ρουμανική γλώσσα.

Σκοπός των μαθημάτων είναι να φέρει τους ενδιαφερόμενους σε όσο το δυνατόν πληρέστερη επαφή με τη σύγχρονη ρουμανική γλώσσα και να τους καταστήσει ικανούς για μια άνετη και ορθή επικοινωνία στη γλώσσα αυτή, γραπτή και προφορική.

Τα μαθήματα βασίστηκαν και σε άλλες παλιότερες προσπάθειες διδασκαλίας της Ρουμανικής, όπως των Boris Cazacu, Matilda Caragiu-Marioteanu, Clara Georgeta-Chiosa, Valeria Guțu-Romalo, *A course in contemporary Romanian*, București, 1939 και των M. Murell & V. Ștefănescu-Drăgănești, *Romanian*, της σειράς Teach Yourself Books, Great Britain, 1977.

Ένα βιβλίο, και πολύ περισσότερο ένα εγχειρίδιο γλωσσικής διδασκαλίας, πρέπει να ανανεώνεται συνεχώς συμπεριλαμβάνοντας την πείρα που εντωμεταξύ προκύπτει από την εφαρμογή του στην πράξη. Η συνεχής ανανέωση του βιβλίου που κρατάτε στα χέρια σας αποτελεί υπόσχεση...

Κώστας Δ. Ντίνας

Η ρουμανική γλώσσα: ιστορική και γεωγραφική τοποθέτηση της μέσα στις νεολατινικές γλώσσες

Γενικά

Η ρουμανική γλώσσα είναι η ίδια η λατινική γλώσσα μιλημένη αδιάκοπα στο ανατολικό τμήμα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας (και των εκλατινισμένων περιοχών του Δούναβη: Δακίας, Πανονίας, Δαρδανίας, Μοισίας), από την εποχή της διείσδυσης της λατινικής γλώσσας σ' αυτές τις περιοχές μέχρι σήμερα. Η γλώσσα, όμως, αυτή έχει υποστεί αδιάκοπες αλλαγές, και φυσιολογικές, λόγω της εξέλιξής της, και υπό την επίδραση των γλωσσών με τις οποίες ήρθε σε επαφή¹.

Τη ρουμανική γλώσσα μιλούν σήμερα: στη Ρουμανία περίπου 25 εκατομμύρια άτομα, αρκετές δεκάδες χιλιάδες άτομα σ' ένα τμήμα της σερβικής επαρχίας του Βανάτου και σε μερικά παραμεθόρια προς τη Ρουμανία χωριά της Ουγγαρίας και της Βουλγαρίας. Η ρουμανική γλώσσα δεν είναι μητρική για όλους τους κατοίκους της Ρουμανίας, καθώς υπάρχουν στη χώρα σημαντικές αριθμητικά γλωσσικές μειονότητες –κυρίως ουγγρικές– στην περιοχή της Τρανσυλβανίας. Ρουμανικά μιλούν επίσης τρία εκατομμύρια κάτοικοι της δημοκρατίας της Μολδαβίας (η οποία μέχρι το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου αποτελούσε επαρχία του ρουμανικού κράτους με το όνομα Βεσσαραβία) καθώς και μερικές χιλιάδες άτομα στην Ουκρανία σε σκόρπιες γλωσσικές νησίδες από το ρουμανο-ουκρανικά σύνορα μέχρι τον ποταμό Δνείπερο².

Μέχρι το 1860 περίπου η ρουμανική γλώσσα γραφόταν με ένα αλφάβητο 43 χαρακτήρων, του οποίου τη βάση αποτελούσε το κυριλλικό αλφάβητο. Από τότε επισημοποιήθηκε η γραφή που ισχύει μέχρι σήμερα, μια γραφή σχεδόν φωνητική³.

Εισαγωγή στις νεολατινικές γλώσσες

Γενικά

Αντικείμενο της *ρομανικής γλωσσολογίας* είναι η ιστορική περιγραφή, η συγκριτική έρευνα και η δομολογική ανάλυση των νεολατινικών γλωσσών.

Διευκρίνιση των όρων: Ρωμανία, ρομανικός, ρομανικές γλώσσες⁴

Ο όρος Romania (ελλ. Ρωμανία) εμφανίζεται τον 4ο μ.Χ. αι. Σύμφωνα με τα πρότυπα: Germania, Gothia, κλπ και σημαίνει όλο το χώρο που κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους. Αρχικά είχε πολιτική κι όχι γλωσσική σημασία: στη Ρωμανία ανήκουν όλοι όσοι έχουν το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη, άσχετα με την εθνική και γλωσσική τους προέλευση. Απόδειξη του γεγονότος αυτού είναι ότι ο όρος υιοθετείται και από το ανατολικό ρωμαϊκό κράτος, όπου η λατινική ουδέποτε απείλησε σοβαρά την ελληνική γλώσσα. Μετά το 476 μ.Χ. –οπότε καταλύεται το Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος– ο όρος εξακολουθεί να ζει στο Ανατολικό κράτος με την ίδια σημασία, ενώ στη Δύση αλλάζει το περιεχόμενό του: αποκτά περισσότερο γλωσσική παρά πολιτική σημασία. Στο εξής το «parabolare romanice» αντιπαραθέτει τους λατινόφωνους προς τους γερμανόφωνους και με την πάροδο του χρόνου τη λαϊκή ομιλούμενη λατινική προς την καλλιεργημένη λατινική της εκκλησίας.

¹ βλ. και Rosetti 1968, 77

² βλ. Κοντοσόπουλος 1998, τ. Α', 541

³ για περισσότερα βλ. Κοντοσόπουλος 1998, τ. Α', 545

⁴ βλ. και Κατσάνης 1988, 1

Από τον όρο *Romania* γεννήθηκε το επίθετο *romanicus* «ρομανικός» και το επίρρημα *romanice* «όπως οι κάτοικοι της *Romania*». Στο εξής το *romanicus* «ρομανικός» < *Romania* αντιδιαστέλλεται προς το *romanus* «ρωμαιοσ. ρωμαϊκός» < *Roma*. Από το *romanice* με συγκοπή > γαλλικό *romance* και *romane*: από τα γαλλικά ο όρος περνάει στις άλλες νεολατινικές γλώσσες –στην Ιταλία αρχικά ως λογοτεχνικός όρος: *romanzo* «λογοτεχνικό έργο γραμμένο σε λαϊκή γλώσσα». Στη Γλωσσολογία το ιταλ. *romanzo* και το γαλλ. *roman*. -e ισοδυναμεί με το ελληνικό «νεολατινικός».

Ρομανικές (νεολατινικές ή λατινογενείς γλώσσες): με τον όρο αυτό εννοούμε το σύνολο των γλωσσών που κατάγονται από τη λαϊκή λατινική και έχουν εξελιχθεί οι περισσότερες σε εθνικές γλώσσες (Γαλλική, Ιταλική, Ισπανική, Πορτογαλική, Ρουμανική κλπ). Οι νεολατινικές γλώσσες καλύπτουν ολο σχεδόν το δυτικοευρωπαϊκό χώρο της αρχαίας ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και ένα μέρος του ανατολικού της τμήματος, τη σημερινή Ρουμανία, η οποία αποτελούσε τη ρωμαϊκή επαρχία της Δακίας. Μερικές νεολατινικές γλωσσικές νησίδες υπάρχουν και στη βαλκανική χερσόνησο. Με την αποικιακή εξάπλωση των ευρωπαϊκών λαών σε άλλες ηπείρους η Ισπανική, η Πορτογαλική και η Γαλλική διαδόθηκαν και επικράτησαν σε ένα μεγάλο μέρος του Νέου Κόσμου. Σήμερα περίπου 170 εκατομμύρια Ευρωπαίοι μιλούν γλώσσα ή διάλεκτο που προέρχεται από τα λατινικά⁵.

Η εμφάνιση των ρομανικών γλωσσών⁶

Η γένεση των νεολατινικών γλωσσών αποτελεί συνεπεία του εκρομανισμού, δηλ. της πνευματικής και γλωσσικής αφομοίωσης των διαφορών λαών που υποτάχτηκαν από τους Ρωμαίους. Η διεργασία της αφομοίωσης δεν αρχισε ταυτόχρονα σε όλες τις επαρχίες, αλλά ακολουθεί τη σειρά των ρωμαϊκών κατακτήσεων. Το 197 π.Χ. οι Ρωμαίοι πρωτοεγκαθίστανται στην Ισπανία χωρίς να την υποτάξουν όλη· το 164 π.Χ. κυριεύουν την Ιλλυρία· το 146 π.Χ. την Ελλάδα και τη βόρεια Αφρική· η Γαλατία υποτάσσεται από το 118 π.Χ. μέχρι το 51 π.Χ.· η Αίγυπτος το 30 π.Χ.· η Ρετία και το Νορικό το 15 π.Χ.· η Πανονία το 10 μ.Χ.· η Βρετανία το 43 μ.Χ.· τέλος, η Δακία το 107 μ.Χ.

Παράλληλα με τις κατακτήσεις υπάρχει ένας σοβαρός αριθμός παραγόντων που ευνοεί ή δυσχεραίνει την αφομοίωση αυτή. Ενώ είναι γρήγορη και βαθιά στην Ιταλική χερσόνησο και τη Δύση, στην Ανατολή συναντά σοβαρά εμπόδια· η ελληνική γλώσσα κι ο ελληνικός πολιτισμός συγκρούεται με τη γλώσσα των κατακτητών και η νίκη κλίνει με το μέρος των πρώτων. Γενικά μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η ρωμαϊκή αυτοκρατορία γλωσσικά μοιράζεται μεταξύ της λατινικής και της ελληνικής με διαχωριστική γραμμή που συμπίπτει περίπου με την πολιτική διαίρεσή της κατά την εποχή του Διοκλητιανού (292 μ.Χ.).

Το τέλος του 5ου αιώνα, αρχή της διάλυσης του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους εξαιτίας των βαρβαρικών επιδρομών, αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην εξέλιξη των νεολατινικών γλωσσών. Όλες οι κεντρομόλες δυνάμεις που πήγαζαν από την πολιτική ενότητα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, όπως ο στρατός, η διοίκηση, οι επικοινωνίες, το εμπόριο, η ενιαία κοινωνική δομή κλπ., καταρρέουν με αποτέλεσμα να σπάσουν οι συνδετικοί ιστοί της απέραντης *Romania* και κατεπέκταση να καταστραφεί και η γλωσσική ενότητα. Η καταστροφή των ενωτικών δυνάμεων της πολιτικής και γλωσσικής ομοιογένειας είχε ως συνέπεια και το γεωγραφικό διαμελισμό της *Romania* καθώς και την ανάπτυξη νέων περιφερειακών κέντρων πολιτικής, εκκλησιαστικής και πνευματικής ακτινοβολίας. Συγχρόνως ο διαμελισμός αυτός οδηγεί στην καθιέρωση των επιμέρους γλωσσικών ιδιωμάτων ως επίσημων

⁵ βλ. και Κοντοσόπουλος 1998, τ. Α', 23

⁶ για περισσότερα βλ. Κατσάνης 1988, 7

γλωσσικών οργάνων, ενώ η λόγια λατινική παραμένει η γλώσσα της εκκλησίας και το μόνο ενωτικό στοιχείο, όχι όμως σε καθαρά γλωσσικό επίπεδο.

Αποφασιστική για την εξέλιξη των ρομανικών γλωσσών πρέπει να θεωρηθεί η περίοδος που περιλαμβάνει τα χρόνια από το διαμελισμό της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας μέχρι την εμφάνιση του Καρλομάγνου (800 μ.Χ.), αν και οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για τις επιμέρους ρομανικές γλώσσες εμφανίζονται στις αρχές του 9ου αιώνα. Οι επόμενες φάσεις είναι η χρήση των διαφόρων ιδιωμάτων στα λογοτεχνικά έργα και η διαμόρφωσή τους, με το πέρασμα του χρόνου, σε εθνικές (λογοτεχνικές) γλώσσες.

Κατάταξη των ρομανικών γλωσσών

Δε θα υπεισέλθουμε στη διαμάχη των ρομανιστών για τα κριτήρια με τα οποία πρέπει να διακρίνουμε τις διάφορες ρομανικές γλώσσες· άλλοι υιοθετούν γεωγραφικά, άλλοι φιλολογικά ή ακόμα και πολιτικά κριτήρια. Μια από τις πιο πρόσφορες και για πρακτικούς και για διδακτικούς σκοπούς διακρίσεις είναι αυτή που προτείνει ο C. Tagliavini⁷, βασισμένη κυρίως σε γεωγραφικά κριτήρια:

α. Βαλκανορομανική:	}	Ρουμανική - Κουτσοβλαχική – Ιστρορομανική –
β. Ιταλορομανική:		Μογλενίτικη
		Δαλματική
		Ιταλική
γ. Γαλλορομανική	}	Σαρδηνική
		Λαντινική (Ραιτορομανική)
		Γαλλική
δ. Ιβηρορομανική	}	Φραγκοπροβηγκιανή
		Προβηγκιανή
		Καταλανική
		Ισπανική
		Πορτογαλική

Στο παραπάνω σχήμα υποδηλώνεται ότι η Δαλματική και η Καταλανική αποτελούν γλωσσικές μεταβατικές περιοχές μεταξύ δύο ζωνών.

Λαϊκή λατινική και δημιουργία των νεολατινικών γλωσσών

Γενικά

Οι νεολατινικές γλώσσες έχουν ως αφετηρία τους τη «λαϊκή λατινική» (*latinum vulgare*)⁸. Ο όρος «λαϊκή λατινική» καθώς και το περιεχόμενό του παρουσιάζουν προβλήματα για τους ρομανιστές, όπως φαίνεται από τους πολλούς παράλληλους όρους, π.χ. «ομιλούμενη λατινική», «ύστερη λατινική», «κοινή λατινική» κλπ. Όλοι αυτοί οι όροι υποδηλώνουν ότι πηγή των νεολατινικών γλωσσών δεν είναι η κλασική (λογοτεχνική) λατινική, αλλά μια γλωσσική μορφή διαφορετική⁹. Αυτή η γλωσσική μορφή ξεκινάει από την «προφορική λατινική», τη λατινική που χρησίμευε ως προφορικό όργανο επικοινωνίας στο απέραντο ρωμαϊκό κράτος και στον πολυποίκιλο πληθυσμό του, που ζούσε στις πόλεις και την επαρχία. Επειδή όμως δεν έχουμε γραπτά μνημεία που να καθρεφτίζουν αυτή τη γλωσσική μορφή, δύσκολα μπορούμε να υιοθετήσουμε τον όρο «προφορική λατινική». Αντ' αυτής έχουμε διάσπαρτους διάφορους «λαϊκισμούς» (*volgarismi*), που προέρχονται από

⁷ βλ. Tagliavini 1977, 283

⁸ πβ και Κατσάνης 1977, 1, Κοντοσόπουλος 1998, τ. Α', 24 κ.ε.

⁹ βλ. Tagliavini 1977, 160 κ.ε.

ανθρώπους του λαού ή από συγγραφείς, που για λόγους πρακτικούς ή αισθητικούς τους χρησιμοποιούν στα έργα τους. Σ' αυτούς τους «λαϊκισμούς» στηρίζονται οι ρομανιστές, για να προχωρήσουν στη μελέτη των ρομανικών γλωσσών.

Παράγοντες διαφοροποίησης της λαϊκής λατινικής¹⁰

Η γλωσσική αφομοίωση των υποταγμένων στη Ρώμη λαών και η δημιουργία των νεολατινικών γλωσσών δεν είναι φαινόμενα που μπορούν να ενταχθούν σε ορισμένες χρονικές περιόδους ή να ερμηνευτούν με βάση ορισμένα μονοαίτια. Και τα δύο αυτά γεγονότα οφείλονται σε μια σειρά αιτίες και ανήκουν σε διάφορες χρονικές περιόδους για κάθε νεολατινικό ιδίωμα. Και στις περιπτώσεις όμως που οι αιτίες ταυτίζονται, διαφέρουν στο ρόλο που έπαιξε η καθεμία και στο βαθμό που επέδρασε στη γένεση των διαφόρων ιδιωμάτων.

Μερικοί από τους βασικότερους παράγοντες δημιουργίας των ρομανικών γλωσσών υπήρξαν: η διαφορετική χρονολογία των ρωμαϊκών κατακτησεων, το γλωσσικό υπόστρωμα και επίστρωμα, το πολιτιστικό επίπεδο των κατακτημένων λαών, οι κοινωνικές συνθήκες και η δομή των κοινωνιών, οι εμπορικές, διοικητικές και πνευματικές σχέσεις μεταξύ της Ρώμης και των υπηκόων της καθώς και η γεωγραφική θέση των εκλατινισμένων κατακτημένων λαών¹¹.

Σημαντικό ρόλο στη διαδικασία εκλατινισμού των κατακτημένων λαών διαδραματίζει και η πολιτική των ρωμαίων αυτοκρατορών. Μολονότι η Ρώμη εφαρμόζει πολιτική νικητών, δε βιάζει τα υπόδουλα έθνη σε γλωσσική υποταγή, αλλά είναι ο ρωμαϊκός στρατός και η ρωμαϊκή διοίκηση που αφομοιώνουν πνευματικά τα διάφορα έθνη. Η αφομοίωση αυτή καθιστάται ευχερέστερη μετά το διάταγμα του Καρακάλλα το 212 μ.Χ., οπότε όλοι οι κατακτημένοι υπηκοοί αποκτούν το δικαίωμα του ρωμαίου πολίτη, γεγονός που τους εξασφαλίζει προστασία και δυνατότητα σταδιοδρομίας στο στρατό και τη διοίκηση, αλλά δημιουργεί και τις κατάλληλες συνθήκες για την απώλεια της μητρικής τους γλώσσας.

Η λαϊκή λατινική ως όργανο προφορικής επικοινωνίας ενός πολυποικίλου πλήθους διασπαρμένου γεωγραφικά σε ετερόκλητες περιοχές έφερε μέσα της τα σπέρματα της διάσπασης, σε αντίθεση με τη λόγια (γραπτή) λατινική. Η γραπτή λατινική ήταν σχετικά ομοιογενής και αντιπαραρασσοόταν –ως επίσημη γλώσσα του ρωμαϊκού κράτους– στη λαϊκή προφορική γλώσσα για όσο διάστημα αυτό διατηρούσε την πολιτική του συνοχή. Η Ρώμη αποτελούσε το διοικητικό κέντρο όλης της αυτοκρατορίας και γλωσσικά εξασκούσε μια ακτινοβολία προς τα περιφερειακά κέντρα. Η κατάλυση του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους αποτελεί την αφετηρία της διαφοροποίησης της λαϊκής λατινικής σε ρομανικές διαλέκτους, καθώς η γραπτή λατινική έχασε την επίσημη προστασία του κράτους και η εξέλιξη και εκρομάνιση της λαϊκής λατινικής γίνεται ταχύτερη. Τα περιφερειακά κέντρα είναι αυτά που αρχίζουν πια να καθορίζουν τη γλωσσική εξέλιξη και, ανάλογα με το γλωσσικό υπόστρωμα, την εθνολογική σύνθεση, τις κοινωνικές συνθήκες, τη γεωγραφική θέση και τους άλλους συναφείς παράγοντες που αναφέραμε, επηρεάζουν τη διαμόρφωση της γλώσσας, συντελούν στη διάσπαση και στη δημιουργία των νεολατινικών γλωσσών.

Η λατινική της Βαλκανικής

Ιστορικά δεδομένα¹²

Οι προσπάθειες των Ρωμαίων για την κατάκτηση της βαλκανικής χερσονήσου κράτησαν τρεις περίπου αιώνες (από το 229 π.Χ. με τον Α' Ιλλυρικό πόλεμο ως το

¹⁰ βλ. Κατσάνης 1977, 6

¹¹ βλ. και Κοντοσόπουλος 1998, τ. Α', 28

¹² βλ. και Κατσάνης 1990, 17

107 μ.Χ. με την κατάκτηση της Δακίας). Οι αιτίες αυτών των πολέμων όμως βρίσκονται στην επεκτατική πολιτική της Ρώμης: την αφορμή έδωσαν υπήρξαν οι πειρατικές επιδρομές και προκλήσεις των Ιλλυριών προς τους Ρωμαίους. Μετά την κατάκτηση της Ιλλυρίας οι Ρωμαίοι στρέφονται εναντίον του ελληνικού χώρου και κυρίως της Μακεδονίας. Με το τέλος του Γ' Μακεδονικού πολέμου υποτάσσεται και η Μακεδονία, η οποία μετατρέπεται σε ορμητήριο των ρωμαϊκών στρατευμάτων προς τη βόρεια Βαλκανική και την Ανατολή.

Η βαλκανική χερσόνησος διαιρείται σε επαρχίες και οργανώνεται σύμφωνα με το διοικητικό σύστημα της Ρώμης¹³. Με την πάροδο του χρόνου αρχίζουν να συμμετέχουν και οι ιθαγενείς πληθυσμοί στους διάφορους στρατιωτικούς, διοικητικούς και εμπορικούς μηχανισμούς. Οι Ρωμαίοι στρατολογούν για τις στρατιωτικές τους ανάγκες Έλληνες, Θράκες, Ιλλυριούς, Μικρασιάτες κ.ά. Πολλοί απ' αυτούς μάλιστα φτάνουν και στα πιο ψηλά αξιώματα, όπως π.χ. ο Αυρηλιανός, ο Διοκλητιανός, ο Μ. Κωνσταντίνος, κλπ.

Δημιουργούνται μεγάλες οδικές αρτηρίες, όπως η Εγνατία οδός στα νότια της Βαλκανικής, η οποία συνδέει τη Ρώμη, μέσω Δυρραχίου, Θεσσαλονίκης, Φιλιππων με την Κωνσταντινούπολη και τη Μ. Ασία. Στα βόρεια με αφετηρία την Aquileia, στο ψηλότερο σημείο της Αδριατικής, ξεκινούσαν διάφοροι άλλοι δρόμοι που οδηγούσαν είτε προς τη Βιέννη και τη Δακία ακολουθώντας τη ροή του Δούναβη, είτε ακόμη και προς το Βυζάντιο μέσω Λιουμπλιάνας, Βελιγραδίου, Ναϊσσού, Σόφιας, Αδριανούπολης. Το σημαντικότερο ρόλο απ' όλους αυτούς τους δρόμους έπαιξε η Εγνατία οδός, επειδή συνέδεε αμεσότερα τη Ρώμη με τη Βαλκανική και επειδή κατά μήκος της ξεκινούσαν διάφορες δευτερεύουσες κάθετες οδικές αρτηρίες προς το βορρά ακολουθώντας τις κοιλάδες του Αξιού, του Στρυμόνα, του Νέστου και του Έβρου. Ήταν φυσικό να αναπτυχθούν στον περίγυρο της Εγνατίας στρατιωτικές και διοικητικές δραστηριότητες μεγαλύτερες από άλλες περιοχές, γεγονός που επιβεβαιώνεται κι από την ύπαρξη στον άξονά της της μεγαλύτερης ρωμαϊκής αποικίας (colonia), των Φιλιππων.

Η διαμόρφωση της Βαλκανικής Λατινικής

Η είσοδος της λατινικής γλώσσας στη Βαλκανική χερσόνησο είναι σχεδόν ταυτόχρονη με την έναρξη των στρατιωτικών επιχειρήσεων στο χώρο αυτό. Κυρίαρχος φορέας της πρέπει να θεωρηθεί ο στρατός και η δημόσια διοίκηση. Οι ρωμαϊκές λεγεώνες διατρέχουν τη Βαλκανική, ιδρύονται στρατόπεδα και επαρχιακές φρουρές κυρίως στις παραμεθόριες και επικίνδυνες για την εσωτερική ασφάλεια περιοχές¹⁴. Στρατολογούνται για τις ανάγκες του ρωμαϊκού στρατού ντόπιοι πληθυσμοί, ενώ οι απόμαχοι (veterani), μετά την αποστράτευσή τους, παίρνουν κλήρο και εγκαθίστανται σε διάφορα σημεία της χερσονήσου, όπου και δημιουργούν οικογένειες.

Η παρουσία των Βαλκάνιων, ιδίως μετά το διάταγμα του Καρακάλλα το 212 μ.Χ., στο στρατό και τη διοίκηση, στο εμπόριο και τις μεταφορές, γίνεται όλο και πιο έντονη. Όλο αυτό το ετερόκλητο πλήθος χρησιμοποιεί ως όργανο επικοινωνίας τη λατινική γλώσσα, την οποία και μεταφέρει στον ιδιαίτερο τόπο καταγωγής και στην οικογένειά του.

Ο σημαντικότερος όμως παράγοντας της γλωσσικής επιρροής, που είναι ο πολιτιστικός, δε λειτούργησε ισοδύναμα με τους άλλους στο ελληνικό κομμάτι της Βαλκανικής και στους χώρους εκείνους που είχαν διαποτιστεί με τον ελληνικό πολιτισμό και την ελληνική γλώσσα (πβ γραμμή Jirecek)¹⁵. Έτσι, παρά τη μακρόχρονη παρουσία της λατινικής, η ελληνική γλώσσα δεν εκπορθήθηκε στον ελλαδικό χώρο

¹³ βλ. Σαδικάκης Θ., Η ανατολική πολιτική της Ρώμης, Θεσσαλονίκη 1979, 113.

¹⁴ πβ. Κεραμόπουλλος, 1939, 76

¹⁵ βλ. Rosetti 1968, 206, Tagliavini 1977, 133

και τη Μ. Ασία με εξαίρεση τις ελάχιστες λατινόφωνες νησίδες στα ορεινά της Ηπείρου, που εκπροσωπούνται από τους Κουτσόβλαχους, τους λατινόφωνους Έλληνες.

Η λατινική της Βαλκανικής μέχρι το διαμελισμό της λατινικής αυτοκρατορίας και την κάθοδο των Σλάβων διατηρούσε την ακτινοβολία της και την ενότητά της, που την τροφοδοτούσαν ο πολιτικός και στρατιωτικός της σύνδεσμος με τη Ρώμη. Όταν σπάει αυτή η εξάρτηση, με το διαμελισμό και τις βαρβαρικές επιδρομές στο βαλκανικό χώρο, η λατινική αρχίζει να εξελίσσεται τοπικά και να αποκτά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, σε σύγκριση με τη λατινική της Δύσης και να παραχωρεί έδαφος σε νέες (π.χ. στις σλαβικές) γλώσσες, που εισβάλλουν στη βαλκανική χερσόνησο¹⁶.

Οι μαρτυρίες

Οι μαρτυρίες της Βαλκανικής Λατινικής είναι τριών ειδών: α) γραπτές, β) τα τέσσερα ρομανικά ιδιώματα που μιλιούνται σήμερα στη Βαλκανική, γ) τα λατινικά στοιχεία που βρίσκονται σε άλλες βαλκανικές γλώσσες (ελληνική, αλβανική, σλαβικές). Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι επιγραφές που βρέθηκαν στο βαλκανικό χώρο και είναι δημοσιευμένες σε διάφορες συλλογές. Δεύτερη πηγή γραπτών μαρτυριών αποτελούν διάφορα κείμενα εκκλησιαστικού ή ιστορικού περιεχομένου που γράφτηκαν από βαλκάνιους συγγραφείς, όπως ο Βικτορίνος, ο επίσκοπος Αυξέντιος, ο Νικήτας κλπ. Ιστοριογραφικά έργα έχουμε του Marcellinus comes, του Jordanis κ.ά. Σ' αυτά πρέπει να προστεθεί το τοπωνυμικό έργο του Προκοπίου, τα διάφορα Itineraria κλπ. Όλα αυτά μας βοηθούν στην ανασύνθεση της λατινικής της Βαλκανικής. Τα λατινικά δάνεια στις άλλες βαλκανικές γλώσσες επίσης αποτελούν πολύτιμα στοιχεία για την ιστορία της.

Τα νεολατινικά ιδιώματα της Βαλκανικής

Η αξιολογότερη πηγή όμως για τη Βαλκανική Λατινική (Latinum Balcanicum) παραμένει η ύπαρξη των τεσσάρων νεολατινικών ιδιωμάτων που προήλθαν από αυτήν: η Δακορουμανική, η Κουτσοβλαχική, η Μεγλενιτική και η Ιστρουμανική¹⁷.

Η λατινική που μεταφέρθηκε στη Βαλκανική δεν ήταν μια ομοιογενής γλωσσική μορφή, αλλά ήταν συνάρτηση της προέλευσης και της γλωσσικής ποικιλίας των στρατιωτών και των αποίκων που εγκαταστάθηκαν τελικά στη χερσόνησο. Έτσι η Βαλκανική Λατινική, παρά τα κοινά στοιχεία, παρουσίαζε διαλεκτικές ποικιλίες που διαφοροποιήθηκαν ακόμα περισσότερο, όταν ήρθε σε επαφή με τις ιθαγενείς γλώσσες, ώστε στη συνέχεια να σχηματιστούν τα τέσσερα ιδιώματα που αναφέραμε.

Τα σπουδαιότερα προβλήματα που καλείται να επιλύσει εκείνος που ασχολείται με τα νεολατινικά ιδιώματα της Βαλκανικής είναι τα εξής: α) αν τα τέσσερα ιδιώματα εξελίχθηκαν, σε μια πρώτη τουλάχιστο φάση, ενιαία ή το καθένα χωριστά, όπως υποδηλώνει η σημερινή τους εικόνα· β) σε ποιο γεωγραφικό χώρο της χερσονήσου συντελέστηκε αυτή η εξέλιξη, και γ) τότε συνέβησαν αυτοί οι γλωσσικοί μετασχηματισμοί.

Για το πρώτο πρόβλημα, από πολλούς εκπροσώπους της ρουμανικής γλωσσικής επιστήμης εκπορεύτηκε η ιδέα της «πρωτορουμανικής» ή «κοινής ρουμανικής», όροι που εμπεριέχουν παραπλανητικές προθέσεις, επειδή δίνουν την πρωτοπορία στη ρουμανική έναντι των άλλων νεολατινικών ιδιωμάτων της Βαλκανικής και υποβάλλουν στη συνείδηση του αναγνώστη την ιδέα της γενετικής εξάρτησής τους από τη ρουμανική. Σωστότερος και επιστημονικά ορθότερος πρέπει να θεωρηθεί ο όρος «πρωτορωμανική», που ισχύει και για τις δυτικές νεολατινικές

¹⁶ βλ. και Κατσάνης 1990, 18

¹⁷ βλ. Tagliavini 1977, 285-300, Κατσάνης 1977, 10, Ντίνας 1986, 1, Κατσάνης-Ντίνας 1990, 17

γλώσσες, ή «βαλκανική ρωμανική». Για τις δυτικοευρωπαϊκές νεολατινικές γλώσσες η ρωμανική (= ρωμανική) περίοδος εκφράζεται με γενικά θεωρητικά σχήματα, π.χ. ο φωνηεντισμός τους, και κάθε γλώσσα παρουσιάζει αποκλίσεις. Έτσι και για τη Βαλκανική Λατινική πρέπει να δεχτούμε ορισμένες τάσεις, παρόμοιες σε πολλά με εκείνες των δυτικών νεολατινικών γλωσσών, που αποτελούσαν τα κοινά γνωρίσματα των τεσσάρων ιδιωμάτων· πρέπει να αποκλειστεί η περίπτωση της γεωγραφικής συνύπαρξης, η δημιουργία δηλ. Κοινής παρόμοιας με την ελληνιστική κοινή, και η μετέπειτα διάσπασή της στα τέσσερα ιδιώματα. Στα συμπεράσματα αυτά μας οδηγεί η έλλειψη πληροφοριών για κοινή συμβίωση όλων των λατινόφωνων του βαλκανικού χώρου και η ιστορική πραγματικότητα της Βαλκανικής εκείνης της εποχής, που θέλει τους Ρωμαίους και τη λατινική γλώσσα παρόντες σ' όλη τη χερσόνησο. Ακόμη οι συγκλίσεις και οι αποκλίσεις των ιδιωμάτων αυτών δεν μπορούν να αξιολογηθούν αντικειμενικά, γιατί ο καθένας δίνει και διαφορετική βαρύτητα στα διάφορα φαινόμενα.

Σχετικά με το γεωγραφικό χώρο εκφράστηκαν τρεις απόψεις: Η πρώτη υποστηρίζει ότι πρέπει να τοποθετηθεί στα νότια του Δούναβη, η δεύτερη στις δύο πλευρές του, ενώ η τρίτη στα βόρεια της Βαλκανικής. Η διάσπαση της βαλκανικής λατινικής στα τέσσερα ιδιώματα αποδόθηκε στην κάθοδο, μετά τον έκτο αιώνα, των Σλάβων, που απώθησαν τους ρομανόφωνους πληθυσμούς στα ορεινά και απρόσιτα σημεία της Βαλκανικής χερσονήσου¹⁸. Άλλοι διατυπώνουν αντίθετες απόψεις¹⁹.

Υποστηρίχτηκε από κάποιους²⁰ ότι η Μοισία, και ειδικότερα το τρίγωνο: Ναισός-Σκόπια-Σόφια, πρέπει να θεωρηθεί ως τόπος διαμόρφωσης της Κοινής Βαλκανικής Ρομανικής. Ο ισχυρισμός αυτός μόνο ως υπόθεση μπορεί ευσταθεί, γιατί δεν υπάρχει καμιά πηγή που να μας πληροφορεί ότι στην περιοχή αυτή η ρωμαϊκή παρουσία ήταν εντονότερη, ούτε κανένα κέντρο λατινικής παιδείας και ακτινοβολίας μπορούμε να εντοπίσουμε σ' αυτό το χώρο. Αντίθετα μάλιστα έχουμε πληροφορίες, που υποδηλώνουν τη γλωσσική κατάσταση στη Βαλκανική, όπως τη μαρτυρία του Λυδού, που αναφέρει «νόμος αρχαίος ην πάντα μεν τα οπωσούν πραττόμενα παρά τοις επάρχοις τάχα δε και ταις άλλαις των αρχών παρά τοις των Ιταλών εκφωνείσθαι ρήμασιν, τα δε περί την Ευρώπην πραττόμενα πάντα την αρχαιότητα διεφύλαξεν εξ ανάγκης διά το τους οικήτορας καίπερ Έλληνας εκ του πλείονος όντας τη των Ιταλών φθέγγεσθαι φωνή και μάλιστα τους δημοσιεύοντας». Επίσης και ρουμάνοι μελετητές παραδέχονται την ύπαρξη ρομανόφωνων πληθυσμών και στο βόρειο ελληνικό χώρο. Ο Caridan, 1932, 22 π.χ. διατυπώνει τη γνώμη ότι δεν πρέπει να αποκλείσουμε την ύπαρξη εκλατινισμένων νησίδων στην Ήπειρο, σε περιοχές δυσπρόσιτες από επικοινωνίες και χρησιμοποιεί ως αποδείξεις τοπωνύμια (Sărună "Θεσσαλονίκη", Lăsun "Ελασσόνα", Băiasă "Βοβούσα"²¹), τα οποία δείχνουν ότι στο στόμα των Κουτσοβλάχων συνεχίζουν να υπάρχουν ρωμαϊκοί τύποι και όχι νεοελληνικοί. Επίσης ο T. Parahagi παραδέχεται την ύπαρξη εκλατινισμένων περιοχών και πληθυσμών, ανόμοιων με τους βορειότερα εκλατινισμένους της Βαλκανικής. Ο Rosetti 1968, 353 προσπαθώντας να αντικρούσει τους ισχυρισμούς του Parahagi υποστηρίζει ότι «ένας εκρομανισμένος πληθυσμός δε θα μπορούσε να διατηρηθεί μέσα σε μια περιοχή ελληνικού πολιτισμού», σκέψεις όμως που διαψεύδονται από τη χιλιόχρονη κατά τις πηγές συμβίωση των Κουτσοβλάχων ανάμεσα σε ελληνόφωνους πληθυσμούς²². Η μικρή αυτή αναφορά σε μερικές μόνο απόψεις για το γεωγραφικό προσδιορισμό της αρχικής κοιτίδας της Βαλκανικής Λατινικής αποδεικνύει ότι το θέμα παραμένει ανοιχτό.

¹⁸ πβ Caragiu-Marioteanu 1975, 85

¹⁹ πβ. Coteanu 1969, 23

²⁰ βλ. Κατσάνης 1990, 21

²¹ πβ Α. Λαζάρου 1977, 225

²² βλ. Κατσάνης 1977, 15

Τέλος, ο χρόνος κατά τον οποίο διαμορφώνεται η Βαλκανική Λατινική προσδιορίζεται ανάμεσα στον 5ο και 9ο αιώνα μ.Χ., όπως ακριβώς οριοθετούνται και οι δυτικές νεολατινικές γλώσσες για τη ρομανική τους περίοδο.

Βιβλιογραφία

- Capidan Th, Aromânii, dialectul Aromân, Bucuresti, 1932
- Caragiu-Marioțeanu M., Compendiu de dialectologie Româna, București, 1975
- Coteanu T., Morfologia numelui în protoromâna, București, 1969
- Κατσάνης Ν., Ελληνικές επιδράσεις στα Κουτσοβλάχικα, Θεσσαλονίκη, 1977
- Κατσάνης Ν., Ρομανική γλωσσολογία. Ι. Εισαγωγή στις νεολατινικές γλώσσες, Θεσσαλονίκη, 1988
- Κατσάνης Ν., Ονομαστικό Νυμφαίου (Νέβεσκας), Θεσσαλονίκη 1990, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών
- Κεραμόπουλλος Απ., Τι είναι οι Κουτσόβλαχοι, Αθήνα, 1939
- Κοντοσόπουλου Ν., Γλώσσες και διάλεκτοι της Ευρώπης, τόμος Α', Αθήνα, 1998. Εκδόσεις Γρηγόρη
- Λαζάρου Αχ., "Τρία ελληνικά τοπωνύμια στο γλωσσικό ιδίωμα των βλαχοφώνων Ελλήνων", Α' Συμπόσιο Γλωσσολογίας του Βορειοελλαδικού χώρου, Θεσσαλονίκη, 1977
- Rosetti Al., Istoria limbii române, 1968, Editura pentru literatură
- Tagliavini C., Originile limbilor neolatine, București , 1977, Editura Științifică și Enciclopedică

ROMÂNIA ŞI POPORUL ROMÂN

Κείμενο

Domnul Melas	–Bună ziua, doamnă!
Doamna Petrescu	–Bună ziua! Cine sînteți dumneavoastră?
Domnul Melas	–Sînt un turist din Grecia, sînt profesor.
Doamna Petrescu	–Eu sînt din România, sînt profesoară.
Domnul Melas	–Ce fel de țară este România?
Doamna Petrescu	–O țară foarte frumoasă, cu un relief variant și cu multe bogății naturale.
Domnul Melas	–Unde se află România?
Doamna Petrescu	–România se află în sud-estul Europei.
Domnul Melas	–Nu știu nimic despre așezarea și relieful României.
Doamna Petrescu	–Atunci priviți această hartă! Este harta României. Linia aceasta roșie marchează hotarele țării, culoarea maro arată munții României. Vedeți aici Carpații, munți înalți, bogăți în păduri, pășuni, cărbuni și metale de toate felurile.
Domnul Melas	–Culoarea mai gălbuie ce arată?
Doamna Petrescu	–Arată dealurile bogate în viță-de-vie și pomi fructiferi. Culoarea verde arată cîmpiile întinse și roditoare ale României, iar cea albastră râurile și lacurile. În sud-est se află Dunărea și Marea Neagră.
Domnul Melas	–Mîine îmi spuneți ce fel de oameni sînt românii; acum sosim la hotel.
Doamna Petrescu	–Iată!, aici e hotelul dumneavoastră. Intrați vă rog! Luați loc.
Domnul Melas	–Multumesc!
Doamna Petrescu	–Aici în cameră sînt: un elev din Anglia, o studentă din Germania, o profesoară din Franța, un student din Italia, un inginer din Polonia, un medic din Grecia. Eu plec acum la universitate. La revedere!
Domnul Melas	La revedere!

Λεξιλόγιο

lecție	[léktsije]	ουσ. θ.	μάθημα
întîi	[întîi]	τακτ. αριθ.	πρώτη
primă	[primă]	τακτ. αριθ.	πρώτη
România	[romînija]	κύρ. ουσ. θ.	Ρουμανία
și	[și]	σύνδ.	και
poporul	[popórul]	ουσ. αρσ.	ο λαός
român	[romín]	επιθ. αρσ.	Ρουμάνος, ρουμανικός
domnul	[dómnu]	ουσ. αρσ.	ο κύριος
bună	[búnă]	επιθ. θ.	καλή

ziua	[ziuɨa]	ουσ. θ.	η μέρα
doamnă	[dɔámɲă]	ουσ. θ.	κυρία
doamna	[dɔámna]	ουσ. θ.	η κυρία
cine	[tʃíne]	ερ. αντ.	ποιος
sînteți	[sîntétsɨ]	ρ. (a fi)	είστε
dumneavoastră	[dumɲəvɔástră]	πρ. αντ.	εσείς
sînt	[sînt]	ρ. (a fi)	είμαι
un	[un]	αόρ. άρθ.	ένας, κάποιος
turist	[un turist]	ουσ. αρσ.	τουρίστας
din	[din]	πρόθ.	από
profesor	[profesór]	ουσ. αρσ.	καθηγητής
profesoară	[profesɔáră]	ουσ. θ.	καθηγήτρια
ce	[tʃe]	ερ. αντ.	τι
fel	[fel]	ουσ. ουδ.	είδος
țară	[tsáră]	ουσ. θ.	χώρα
este	[jéste]	ρ. (a fi)	είναι
o	[o]	αόρ. άρθ.	μια, κάποια
foarte	[fɔárte]	επίρ.	πολύ
frumoasă	[frumɔásă]	επίθ. θ.	όμορφη
cu	[ku]	πρόθ.	με
un	[un]	αόρ. άρθ.	ένα, κάποιο
relief	[reliǰé]	ουσ. ουδ.	διαμόρφωση εδάφους
variant	[variánt]	επίθ. ουδ.	ποικιλόμορφος
multe	[múlte]	επίθ. θ.	πολλές
bogații	[bogătsiǰ]	ουσ. θ.	πλούτος
naturale	[naturále]	επίθ. θ.	φυσικές
unde	[únde]	επίρ.	πού
se află	[se áflă]	ρ. (a afla)	βρίσκεται
în	[în]	πρόθ.	σε
sud-estul	[sud-éstul]	ουσ. ουδ.	νοτιοανατολικά
Europei	[európei]	κύρ. ουσ. θ.	της Ευώπης
nu	[un]	επίρ.	δεν, όχι
știu	[ʃtiǰ]	ρ. (a ști)	ξέρω
nimic	[nimik]	αόρ. αντ.	τίποτα
despre	[déspre]	πρόθ.	για, περί
așezarea	[așezáre a]	ουσ. θ.	η γεωγραφική θέση
atunci	[atúntʃɨ]	επίρ.	τότε
priviți	[privitsɨ]	ρ. (a privi)	κοιτάξτε
această	[atʃástă]	δεικ. αντ.	αυτή
hartă	[xártă]	ουσ. θ.	χάρτης
linia	[línija]	ουσ. θ.	η γραμμή
roșie	[rôʃije]	επίθ. θ.	κόκκινη
marchează	[markáză]	ρ. (a marca)	μαρκάρει
hotarele	[xotărele]	ουσ. ουδ.	σύνορο
țării	[tsăriǰ]	ουσ. θ. (γ. εν.)	της χώρας
culoarea	[kulɔáre a]	ουσ. θ.	το χρώμα
maro	[máro]	επίθ. θ. (άκλιτο)	μαρόν
arată	[arătă]	ρ. (a arăta)	δείχνει
munții	[múntsi]	ουσ. αρσ.	τα βουνά

aici	[aitʃi]	επίρ.	εδώ
vedeți	[védeʦi]	ρ. (a vede)	βλέπετε
Carpații	[karpáʦi]	κύρ. ουσ. αρσ.	τα Καρπάθια
înalți	[ínalʦi]	επίθ. αρσ.	ψηλοί
bogați	[bogáʦi]	επίθ. αρσ.	πλούσιοι
păduri	[pădúri]	ουσ. θ.	δάσος
pășuni	[pășúni]	ουσ. θ.	βοσκοτόπι
cărbuni	[kărbúni]	ουσ. αρσ.	κάρβουνο
metale	[metále]	ουσ. ουδ.	μέταλλο
toate	[tɔáte]	αόρ. αντ.	όλα
mai	[má]	επίρ.	πιο
gălbuie	[gălbuje]	επίθ. θ.	κιτρινωπή
dealurile	[deáurile]	ουσ. ουδ.	οι λόφοι
viță-de-vie	[vitsă-de-víje]	ουσ. θ.	αμπέλι
pomi	[pómi]	ουσ. αρσ.	δέντρα
fructiferi	[fruktiferi]	επίθ. αρσ.	οπωροφόρα
verde	[vérde]	επίθ. θ.	πράσινη
câmpurile	[kîmpíjle]	ουσ. θ.	πεδιάδα
întinse	[întinse]	επίθ. θ.	απλωμένες, μεγάλες
roditoare	[roditoáre]	επίθ. θ.	καρποφόρος
iar	[jár]	σύνδ.	και, επίσης
cea	[tʃa]	δεικ. αντ.	αυτή
albastră	[albastră]	επίθ. θ.	γαλάζια
rîurile	[rîurile]	ουσ. ουδ.	τα ποτάμια
lacurile	[lákurile]	ουσ. ουδ.	οι λίμνες
Dunărea	[dúnărja]	κύρ. ουσ. θ.	ο Δούναβης
Marea Neagră	[máre a neágră]	κύρ. ουσ. θ.	η Μαύρη Θάλασσα
mîine	[míjine]	επίρ.	αύριο
îmi	[ími]	προσ. αντ.	μου
spuneți	[spúnetsi]	ρ. (a spune)	λέτε
oameni	[oámeni]	ουσ. αρσ.	άνθρωποι
acum	[akúm]	επίρ.	τώρα
sosim	[sosím]	ρ. (a sosi)	φτάνουμε
la	[la]	πρόθ.	σε
hotel	[xotél]	ουσ. ουδ.	ξενοδοχείο
iată!	[játă]	επιφ.	να!
intrați	[intráʦi]	ρ. (a intra)	μπέστε
vă rog!	[vă rog]	ρ. (a ruga)	σας παρακαλώ!
luați loc!	[luáʦi lok]	ρ. (a lua)	καθήστε!
multumesc!	[multsumésk]	ρ. (a mulțumi)	ευχαριστώ!
cameră	[kămeră]	ουσ. θ.	δωμάτιο
sînt	[sînt]	ρ. (a fi)	είναι, υπάρχουν
un student	[un studént]	ουσ. αρσ.	ένας φοιτητής
elev	[elév]	ουσ. αρσ.	μαθητής
o profesoară	[o profesóară]	ουσ. θ.	μια καθηγήτρια
un inginer	[un indžiner]	ουσ. αρσ.	ένας μηχανικός
un medic	[un médik]	ουσ. αρσ.	ένας γιατρός
plec	[plek]	ρ. (a plec)	φεύγω
universitate	[universitate]	ουσ. θ.	Πανεπιστήμιο

la revedere!	[la revedére]	έκφρ.	εις το επανιδείν
--------------	---------------	-------	------------------

Κοινές εκφράσεις

Bună ziua!	Καλημέρα!
Ce este aici?	Τι είναι εδώ; (αυτό το μέρος)
Intrați!	Περάστε!
La revedere	Εις το επανιδείν
Luati loc!	Καθήστε! (πάρτε θέση!)
Multumesc!	Ευχαριστώ!
Vă rog!	Σας παρακαλώ!

Ονόματα χωρών

Anglia	[ˈaŋɡlija]	ουσ. θ.	Αγγλία
Bulgaria	[bulgarija]	ουσ. θ.	Βουλγαρία
Franta	[frantsa]	ουσ. θ.	Γαλλία
Germania	[dʒermánija]	ουσ. θ.	Γερμανία
Grecia	[grɛtʃija]	ουσ. θ.	Ελλάδα
Italia	[italija]	ουσ. θ.	Ιταλία
Polonia	[polónija]	ουσ. θ.	Πολωνία
România	[romînija]	ουσ. θ.	Ρουμανία

Γεωγραφικοί όροι

tară	χώρα
relief variant	ποικιλόμορφο έδαφος
așezarea	η γεωγραφική θέση
hartă	χάρτης
hotarele	τα σύνορα
muntii	τα βουνά
păduri	δάση
pășuni	βοσκοτόπια
dealurile	οι λόφοι
cîmpiile	οι πεδιάδες
riurile	τα ποτάμια
lacurile	οι λίμνες

Συλλαβισμός και προφορά

Τα γράμματα *î* και *â* χρησιμοποιούνται για τον ίδιο φθόγγο [i]. Το *â* χρησιμοποιείται μόνο για το όνομα *România* και τα παράγωγά του.

Το γράμμα *e* χρησιμοποιείται για τον φωνηεντικό φθόγγο [e] και μερικές φορές για τη δίφθογγο [je]: *eu* [iéu] "εγώ", *ești* [jéstɨ] "είσαι" / *elev* [elév] "μαθητής", *epoca* [érokă] "εποχή".

Τα γράμματα *c* και *g* χρησιμοποιούνται:

α. για τους φθόγγους [k] και [g]: *carte* [kárte] "βιβλίο", *gură* [gúrá] "στόμα", και

β. για τους φθόγγους [tʃ] και [dʒ]: *cine* [tʃine] "ποιος", *fugi* [fúdzɨ] "φεύγεις".

Φωνητική και φωνολογία

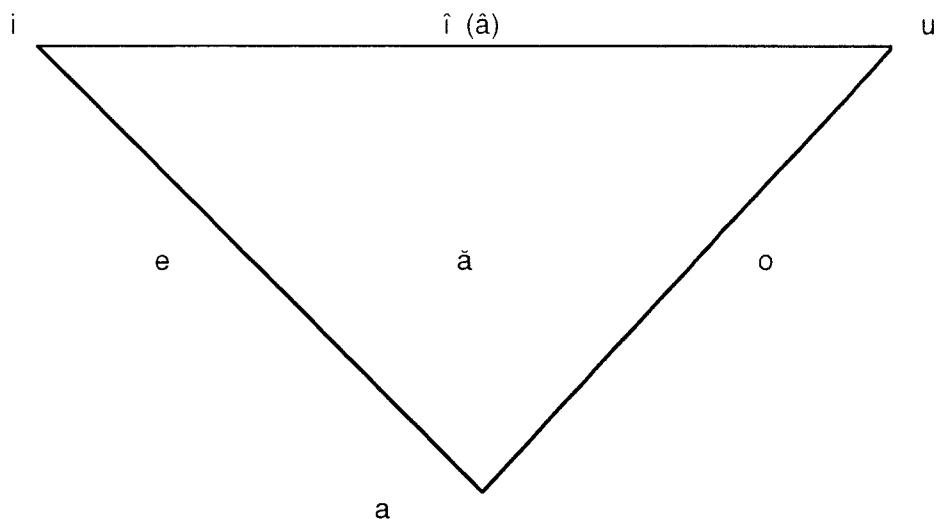
Το ρουμανικό αλφάβητο

κεφαλαία	πεζά	ονομασία
A	a	a
Ă	ă	ă
Â	â	â
B	B	be
C	c	ce
D	D	de
E	e	e
F	f	fe
G	g	ghe
H	h	ha
I	i	i
Î	î	î
J	j	je
K	k	ka

κεφαλαία	πεζά	ονομασία
L	l	le
M	m	me
N	n	ne
O	o	o
P	p	pe
R	r	re
S	s	se
Ș	ș	șe
T	t	te
Ț	ț	țe
U	u	u
V	v	ve
X	x	ics
Z	z	ze

Φωνητική περιγραφή των ρουμανικών φθόγγων

I. Φωνήεντα

	Συνήθης γραφή	Φωνητική γραφή	Περιγραφή
a	caz "περίπτωση"	kaz	κεντρικό, ανοιχτό, μη στρογγυλό
ă	păr "μαλλιά"	păr	κεντρικό, μέσου ανοίγματος, μη στρογγυλό
î (â)	cît "πόσο"	kît	κεντρικό, κλειστό, μη στρογγυλό
e	deget "δάχτυλο"	dédžet	μπροστινό, μέσου ανοίγματος, μη στρογγυλό

i	nimic "τίποτα"	nimik	μπροστινό, κλειστό, μη στρογγυλό
o	pot "μπορώ"	pot	πισινό, μέσου ανοίγματος, στρογγυλό
u	bun "καλός"	bun	πισινό, κλειστό, στρογγυλό

Το φωνηεντικό σύστημα της Ρουμανικής αποτελείται από επτά φωνηεντικά φωνήματα, τα οποία διαφέρουν μεταξύ τους ως προς το βαθμό ανοίγματος και τον τόπο άρθρωσης. Διακρίνονται τρεις βαθμοί ανοίγματος: ανοιχτό (a), μέσου ανοίγματος (e, ä, o) και κλειστά (i, î, u). Διακρίνονται επίσης τρεις θέσεις άρθρωσης ανάλογα με τη θέση της γλώσσας: μπροστινά (e, i), κεντρικά (a, ä, î), πισινά (o, u).

Το φωνηεντικό σύστημα της Ελληνικής έχει πέντε φωνήεντα: η Ρουμανική εμφανίζει συμπληρωμένη την κεντρική σειρά των φωνηέντων (ä, î), εκεί όπου η Ελληνική έχει μόνο το (a). Η φωνηματική αντίθεση των τριών αυτών φωνηέντων είναι σαφής:

vacă	αγελάδα	vaca	η αγελάδα
cîntă	τραγουδάει	cînta	τραγουδούσα
rău	κακός	rîu	ποτάμι
văr	ξάδελφος	vîr	χώνω

II. Ημίφωνα

	Συνήθης γραφή	Φωνητική γραφή	Περιγραφή
e [ɛ]	prea "πάρα πολύ"	prea	μπροστινό, μέσου ανοίγματος, μη στρογγυλό
i [i]	iară "φοράδα"	iără	μπροστινό, κλειστό, μη στρογγυλό
o [ɔ]	roartă "εξώπορτα"	roart!	πισινό, μέσου ανοίγματος, στρογγυλό
u [u]	două	două	πισινό, κλειστό, στρογγυλό

Τα τέσσερα αυτά ημίφωνα χρησιμοποιούνται στο σχηματισμό ανοδικών ή καθοδικών διφθόγγων ή και τριφθόγγων:

Ανοδικές δίφθογγοι:

α. με τη χρήση του [ɛ]: [ɛa] fereastră "παράθυρο", [ɛo] vreodată "κάποτε",

β. με τη χρήση του [i]: [ia] iarbă "χόρτο", [ie] femeie "γυναίκα", [io] iod "ιώδιο", [iu] iunie "Ιούνιος",

γ. με τη χρήση του [ɔ]: [ɔa] oameni "άνθρωποι",

δ. με τη χρήση του [u]: [ua] ziua "η μέρα", [uä] două "δύο".

Καθοδικές δίφθογγοι:

α. με τη χρήση του [u]: [au] dau "δίνω", [äu] rău "κακός", [riu] rîu "ποτάμι", [eu] leu "λεί (εν. αρ.), νομισματική μονάδα", [iu] știu "Ξέρω", [ou] nou "νέος", [uu] continuu "συνεχής".

β. με τη χρήση του [i]: [ai] dai "δίνεις", [äi] răi "κακοί", [ri] rîine "ψωμί", [ei] lei "λεί (πληθ. αρ.)", [ii] știi "Ξέρεις", [oi] noi "νέοι", [ui] spui "λες".

II. Σύμφωνα

	χειλικά	οδοντικά	συριστικά	παχιά συριστικά	ουρανικά	υπερωικά	
κλειστά	άηχα	p	t	ts	tʃ	k	k
	ηχηρά	b	d		dʒ	g	g
τριβόμενα	άηχα	f		s	ʃ		x
	ηχηρά	v		z	ʒ		
έρρινα	m	n					
πλευρικό		l					
παλλόμενο		r					

	Συνήθης γραφή	Φωνητική γραφή	Περιγραφή
b	ban "χρήμα"	ban	χειλικό, κλειστό, ηχηρό
c	cap "κεφάλι"	kap	υπερωικό, κλειστό, άηχο
che	cheie "κλειδί"	kéje	ουρανικό, κλειστό, άηχο
chi	chiflă "ψωμάκι"	kiflă	
ce	centru "κέντρο"	tʃéntru	παχύ συριστικό, κλειστό, άηχο
ci	cine "ποιος"	tʃíne	
d	dar "αλλά"	dar	οδοντικό, κλειστό, ηχηρό
f	fac "κάνω"	fak	χειλικό, τριβόμενο, άηχο
g	galben "κίτρινος"	gálben	υπερωικό, κλειστό, ηχηρό
ghe	ghem "κουβάρι"	gém	ουρανικό, κλειστό, ηχηρό
ghi	ghid "οδηγός"	gíd	
ge	ger "πάγος"	džer	παχύ συριστικό, κλειστό, ηχηρό
gi	ginere "γαμπρός"	džínere	
h	haină "ρούχο"	xáină	λαρυγγικό, τριβόμενο, άηχο
j	jale "θλίψη"	žále	παχύ συριστικό, τριβόμενο, ηχηρό
l	lapte "γάλα"	lápte	πλευρικό, οδοντικό
m	minte "μυαλό"	mínte	χειλικό, έρρινο
n	nimic "τίποτα"	nimik	οδοντικό, έρρινο
p	pot "μπορώ"	pot	κλειστό, χειλικό, άηχο
r	rană "πληγή"	ránă	παλλόμενο, οδοντικό

s	casă "σπίτι"	kásă	συριστικό, τριβόμενο, άηχο
ș	șoarece "ποντίκι"	șóaretșe	παχύ συριστικό, τριβόμενο, άηχο
t	teză "θέση"	téză	οδοντικό, κλειστό, άηχο
ț	țară "χώρα"	tsără	συριστικό, κλειστό, άηχο
v	vacă "αγελάδα"	vákă	χειλικό, τριβόμενο, ηχηρό
z	zi "μέρα"	zi	συριστικό, τριβόμενο, ηχηρό

III. Τόνος

Η θέση του τόνου στη Ρουμανική είναι ελεύθερη:

4	3	2	1	
			+	exces "υπερβολή"
		+		greu "βαρύς"
	+			cîine "σκυλί"
+				cîinele "το σκυλί"

Οι διάφοροι κλιτοί τύποι του ουσιαστικού τονίζονται πάντοτε στην ίδια συλλαβή του θέματος. Η κατάληξη δεν τονίζεται ποτέ.

Στα Ρουμανικά ο τόνος μπορεί να παίζει έναν διαφοροποιητικό ρόλο: μπορεί να διακρίνει δύο λέξεις ή δύο γραμματικούς τύπους που έχουν την ίδια δομή:

copii [kórij] "αντίγραφα"	copii [korij] "παιδιά"
sună [súnă] "ηχεί"	sună [sună] "ήχησε"

Γραμματική

Το αόριστο άρθρο

	Ενικός αριθμός	
	αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό
Ονομ. - Αιτ.	un "ένας, ένα"	o "μία"

un bărbat (αρσ.) "ένας, κάποιος άντρας"	niște băbăți "κάποιοι άντρες"
o femeie (θηλ.) "μία, κάποια γυναίκα"	niște femei "κάποιες γυναίκες"
un gard (ουδ.) "ένας, κάποιος φράχτης"	niște garduri "κάποιοι φράχτες"

Το αόριστο άρθρο προτάσσεται πάντα πριν το ουσιαστικό.

Οι αντωνυμίες

Προσωπικές αντωνυμίες

Οι "δυνατοί" τύποι: Ονομαστική

	1ο πρόσωπο	2ο πρόσωπο	3ο πρόσωπο	
			αρσενικό	θηλυκό
Ενικός	eu "εγώ"	tu "εσύ"	el "αυτός"	ea "αυτή"

Προσωπική αντωνυμία ευγένειας

Όνομαστική Αιτιατική	dumneavoastră (συντομογρ. dvs. ή d-voastră) "εσείς"
-------------------------	--

Δεικτικές αντωνυμίες

acesta

(ονομαστική-αιτιατική)

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό	αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό
acesta "αυτός"	aceasta "αυτή"	aceștia "αυτοί"	acestea "αυτές"

asesta bărbat (αρσ.) "αυτός ο άντρας"

aseștia bărbați

aseasta femeie (θηλ.) "αυτή η γυναίκα"

asestea femei

asesta gard (ουδ.) "αυτός ο φράχτης"

asestea garduri

Ο τύπος aseasta (θηλυκό, ενικός) χρησιμοποιείται και στην ερώτηση: "τι είναι αυτό;" Ce este aseasta?.

Ερωτηματικές - αναφορικές αντωνυμίες (επίθετα)

cine, ce

Η αντωνυμία cine "ποιος" χρησιμοποιείται για έμψυχα (π.χ. un profesor, o studentă): η αντωνυμία ce "τι" για άψυχα (π.χ. un hotel, o cameră).

Η ερωτηματική αντωνυμία μπαίνει πάντα πριν από το ρήμα:

Cine sînteți dumneavoastră? Dumneavoastră cine sînteți? "Ποιος είστε;"

Ce este aceasta? Aceasta ce este? "Αυτό τι είναι;"

Το ρήμα

a fi "είναι"

Οριστική Ενεστώτα

1	sînt	είμαι
2	ești	είσαι
3	este, e	είναι
4	sîntem	είμαστε
5	sînteți	είστε
6	sînt	είναι

Το υποκείμενο χρησιμοποιείται μόνο όταν θέλουμε να δώσουμε έμφαση, πβ Ελληνικά.

Ασκήσεις

1. Γράψτε σε φωνητική γραφή:

Sînt un turist din Grecia; unde se află România? Mulțumesc; eu plec la universitate

2. Γράψτε σε συνηθισμένη γραφή (ορθογραφία):

[tʃine sîntétsj dumneavăstră], [o tsără fqărte frumqásă], [búnă zípa], [intrátsj vř roq]

3. Διαβάστε μεγαλόφωνα:

mări / mari vřr / vřr ură / urř în / unțară / țara rău / rřu

4. Σχηματίστε προτάσεις με τη βοήθεια των ακόλουθων πινάκων:

α.

Sînt	în	Anglia
Ești	din	Bulgaria
Este		Franța
Sîntem		Germania
Sînteți		Grecia
Sînt		Italia
		Polonia
		România

β.

aceasta		o	câmpie cameră hartă linie pădure profesoară studentă țară universitate
acesta	e este	un	deal elev hotel inginer lac medic munte profesor student turist

γ.

Cine sînteți dumneavoastră?	Sînt	domnul doamna	Melas Petrescu Georgescu
--------------------------------	------	------------------	--------------------------------

δ.

Ce sînteți dumneavoastră?	Sînt	elev inginer medic om profesor
------------------------------	------	--

		român student turist
--	--	----------------------------

ε.

Ce sînteți dumneavoastră?	Sînt	un o	elev inginer medic profesor student turist	din	Anglia Bulgaria Franța Germania Grecia Italia Polonia România
------------------------------	------	---------	---	-----	--

5. Σχηματίστε προτάσεις και βρέστε τις απαντήσεις:

α.

Cine Ce	este aici?	Aici este	un o	cameră elev hotel inginer lac munte pădure profesor rîu studentă
------------	------------	-----------	---------	---

β.

Dumneavoastră sînteți	domnul doamna	Petrescu? Melas? Georgescu?	Da, sînt domnul... Nu, sînt...
-----------------------	------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

γ.

Dumneavoastră sînteți	elev? inginer? medic? profesoară? profesor? student? studentă?	Sînt Nu, sînt	elev. medic. profesoară profesor. student. studentă.
-----------------------	--	------------------	---

6. Μεταφράστε στα Ελληνικά:

Dumneavoastră sînteți din Anglia? Cine e în hotel? Ești inginer? Nu, sînt medic. Ce este aceasta? Acesta este un profesor din Grecia. Cine e aici? Priviți harta României și vedeți Carpații și Marea Neagră.

7. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

Αυτός είναι σε ένα δωμάτιο. Στο δωμάτιο υπάρχουν ένας μηχανικός από τη Γερμανία, ένας καθηγητής από την Πολωνία και ένας φοιτητής από τη Γαλλία. Αυτός είναι στο ξενοδοχείο. Είστε από την Ιταλία; Είμαι Ρουμάνος. Περάστε (μέσα), παρακαλώ! Ευχαριστώ! (Εμείς) είμαστε εδώ. Ποιος είσαι; Ποιοι είστε; Αυτός είναι ο χάρτης της Ρουμανίας. Η πράσινη αυτή γραμμή δείχνει τις πεδιάδες της Ρουμανίας.

DESPRE ROMÂNII

Κείμενο

Doamna Petrescu	-Alo! Cine e la telefon?
Domnul Melas	-Eu sînt, doamnă Petrescu, domnul Melas. Bună dimineața!
Doamna Petrescu	-A! Îmi pare foarte bine. Bună dimineața! Unde sînteți acum?
Domnul Melas	-Sînt aici, în București, într-un hotel frumos.
Doamna Petrescu	-Cîți greci sînteți acolo în hotel?
Domnul Melas	-Sîntem doi, eu și soția mea, și avem o cameră cu două paturi. În cameră este un birou mare, o bibliotecă și un fotoliu. Pe masă sînt flori, niște cărți și hîrtie de scrisori. Sîntem foarte mulțumiți. Îmi place foarte mult România și românii.
Doamna Petrescu	-Știți ce fel de oameni sînt românii?
Domnul Melas	-Nu. Spuneți, vă rog.
Doamna Petrescu	-Românii sînt oameni harnici și pașnici. Există aici din mult timp; sînt urmașii dacilor și ai romanilor.
Domnul Melas	-Cine erau dacii și romanii?
Doamna Petrescu	-Dacii locuiau în urmă cu peste două mii de ani aici unde se află astăzi România. Au fost cuceriti, după lupte grele, de romani și țara lor a fost ocupată de armatele romanilor.
Domnul Melas	-Și există poporul român de atunci pînă astăzi?
Doamna Petrescu	-Romanii au cucerit pe daci în anul o sută și șase (106) al erei noastre. Din ei și din daci s-a format un popor nou: românii. După formarea lui, poporul român a luptat multe secole împotriva tuturor popoarelor dușmănoase și, prin eroismul lui, a dobîndit libertatea și independența patriei sale. Generații întregi au luptat pentru integritatea hotarelor României, care astăzi e o țară liberă și independentă.

Λεξιλόγιο

alo	[aló]	επιφ.	έλα!, vai!
la	[la]	πρόθ.	σε
telefon	[telefon]	ουσ. ουδ.	τηλέφωνο
dimineață	[diminǎtsǎ]	ουσ. θ.	πρωινό
unde	[únde]	επίρ.	πού
București	[Bukuréštj]	κύρ. ουσ. αρσ.	Βουκουρέστι
cîți?	[kítjʃ?]	ερωτ. αντ. επιθ. αρσ.	πόσοι;
greci	[grétsj]	επίθ. αρσ.	Έλληνες
acolo	[akólo]	επίρ.	εκεί
doi, două	[dój, dúuǎ]	απόλ. αριθ.	δύο
eu	[jéu]	προσ. αντ.	εγώ
soția	[sotsija]	ουσ. θ.	η σύζυγος
mea	[mɛá]	κτητ. αντ.	δική μου
paturi	[páturj]	ουσ. ουδ.	κρεβάτια

cameră	[kámere]	ουσ. θ.	δωμάτιο
birou	[biróu]	ουσ. ουδ.	γραφείο
mare	[máre]	επίθ. (ουδ. εν.)	μεγάλο
biblioteca	[bibliotékă]	ουσ. θ.	βιβλιοθήκη
fotoliu	[fotóliu]	ουσ. ουδ.	πολυθρόνα
masă	[măsă]	ουσ. θ.	τραπέζι
flori	[flóri]	ουσ. θ. (πλ.)	λουλούδια
niște	[níște]	αόρ. άρθ.	κάποια
cărți	[kărtsi]	ουσ. θ. (πλ.)	βιβλία
hîrtie	[xîrtie]	ουσ. θ.	χαρτί
de	[de]	πρόθ.	από, για
scrisori	[scrisóri]	ουσ. θ. (πλ.)	γράμματα, επιστολές
hîrtie de scrisori			επιστολόχαρτα
mulțumiți	[multsumítsi]	επίθ. (αρσ. πλ.)	ικανοποιημένοι
îmi	[ími]	προσ. αντ.	μου
place	[plátše]	ρ. (a plăcea)	αρέσει
știți	[štítsi]	ρ. (a ști)	ξέρετε
ce fel de...			τι είδους...
oameni	[oámeni]	ουσ. αρσ.	άνθρωποι
spuneți	[spúnetsi]	ρ. (a spune)	πέστε
vă	[vă]	προσ. αντ.	σας
rog	[rog]	ρ. (a ruga)	παρακαλώ
harnici	[xárnitși]	επίθ. αρσ.	εργατικοί, φιλόπονοι
pașnici	[pășnitși]	επίθ. αρσ.	φιλήσυχοι
există	[eksistă]	ρ. (a exista)	υπάρχει
din	[din]	πρόθ.	από
mult	[mult]	επίθ. ουδ.	πολύ
timp	[timp]	ουσ. ουδ.	χρόνος
urmașii	[urmăși]	ουσ. αρσ.	απόγονοι
dacilor	[dátșilor]	ουσ. αρσ.	των Δακών
romanilor	[románilor]	ουσ. αρσ.	των Ρωμαίων
locuiau	[lokujáu]	ρ. (a locui)	κατοικούσαν
urmă	[úrmă]	ουσ. θ.	ίχνος
în urmă cu			περισσότερο
peste	[péste]	πρόθ.	επί, πάνω
mii	[mii]	ουσ. θ.	χιλιάδα
ani	[áni]	ουσ. αρσ.	έτη
astăzi	[ástăzi]	επίρ.	σήμερα
au fost cuceriti		ρ. (a cuceri)	κατακτήθηκαν
după	[dúpă]	πρόθ.	μετά, πίσω από
lupte	[lúpte]	ουσ. θ.	μάχες, αγώνες
grele	[gréle]	επίθ. θ.	βαριές
țara	[tsără]	ουσ. θ.	η χώρα
a fost ocupată			κατελήφθη
armatele	[armátele]	ουσ. θ.	στρατεύματα
pînă	[pîñă]	πρόθ.	ως, μέχρι
au cucerit	[áu kutșerit]	ρ. (a cuceri)	κατέκτησαν
sută	[sútă]	ουσ. θ.	εκατοντάδα
șase	[șáse]	απόλ. αριθ.	έξι

erei	[érei]	ουσ. αρσ.	της εποχής
noastre	[noástre]	κτητ. αντ.	δικής μας
s-a format	[s-a formát]	ρ. (a forma)	σχηματίστηκε
nou	[núu]	επίθ. αρσ.	νέος
formarea	[formárea]	ουσ. αρσ.	ο σχηματισμός
a luptat	[a luptát]	ρ. (a lupta)	αγωνίστηκε
secole	[sécole]	ουσ. ουδ.	οι αιώνες
împotriva	[împotríva]	πρόθ.	παρά, ενάντια
tutoror	[tútutor]	επίθ. αρσ.	όλων
popoarelor	[popóarelor]	ουσ. αρσ.	των λαών
dușmănoase	[dușmănoáse]	επίθ. ουδ.	εχθρικά
eroismul	[eroízmul]	ουσ. αρσ.	ο ηρωισμός
a dobîndit	[a dobîndít]	ρ. (a dobîndi)	απέκτησε
libertatea	[libertátea]	ουσ. θ.	η ελευθερία
independentă	[independéntsã]	ουσ. θ.	η ανεξαρτησία
patriei	[pátriei]	ουσ. θ.	της πατρίδας
sale	[sále]	κτητ. αντ.	δικής της
generații	[dženerátsi]	ουσ. θ.	οι γενιές
întregi	[întredžj]	επίθ. θ.	ολόκληρες
au luptat	[áu luptát]	ρ. (a lupta)	αγωνίστηκαν
pentru	[péntru]	πρόθ.	για
integritatea	[integritátea]	ουσ. θ.	η ακεραιότητα
liberă	[liberã]	επίθ. θ.	ελεύθερη
independentă	[independéntă]	επίθ. θ.	ανεξάρτητη

Κοινές εκφράσεις

Bună dimineața!	Καλημέρα! (καλό πρωινό!)
La revedere!	Εις το επανιδείν!
Cine e la telefon?	Ποιος είναι στο τηλέφωνο;
Îmi pare bine!	Χαίρομαι

Εθνικότητες

bulgar	[bulgár]	ουσ. αρσ., επίθ.	Βούλγαρος
englez	[engléz]	ουσ. αρσ., επίθ.	Άγγλος
francez	[frantšéz]	ουσ. αρσ., επίθ.	Γάλλος
german	[džermán]	ουσ. αρσ., επίθ.	Γερμανός
grec	[grek]	ουσ. αρσ., επίθ.	Έλληνας
italian	[italiján]	ουσ. αρσ., επίθ.	Ιταλός
polonez	[polonéz]	ουσ. αρσ., επίθ.	Πολωνός

Συλλαβισμός και προφορά

α. Το γράμμα *i* χρησιμοποιείται:

α. για το φωνήεν [i]: cine [tʃíne] "ποιος",

β. για το ημίφωνο [j]: ai [áj] "έχεις",

γ. για το τελικό "μικρό", μετασυμφωνικό, ασυλλαβικό *i* [j]: roți [rótsj] "μπορείς".

Το γράμμα *i* δεν έχει φωνηματική αξία όταν ακολουθεί τα σύμφωνα [tʃ, dž, k, ǵ] και ακολουθείται από φωνήεν: ciocolată [tʃokolátă] "σοκολάτα", cheie [kéje] "κλειδί",

unghie [úŋge] "νύχι".

β. Τα δίψηφα σύμφωνα ch και gh (τα οποία πάντα ακολουθούνται από ένα e ή i) χρησιμοποιούνται για τους φθόγγους [k]: ureche [utéke] "αυτί", και [g]: unghie [úŋge] "νύχι".

Σε κάποιες περιπτώσεις χρησιμοποιείται και το γράμμα k: kilogram, kilometru.

Φωνητική και φωνολογία

Τελικό "μικρό" i (μετασυμφωνικό, ασυλλαβικό)

	Συνήθης γραφή	Φωνητική γραφή	Περιγραφή
-i	roți "μπορείς"	rotsɨ	μπροστινό, κλειστό, μη στρογγυλό

Το τελικό μετασυμφωνικό ασυλλαβικό i είναι πιο σύντομο και λιγότερο ηχηρό από το συλλαβικό i. Η φωνηματική του αξία φαίνεται στο διαφοροποιητικό ρόλο που παίζει στη διάκριση ενικού - πληθυντικού σε συγκεκριμένα ουσιαστικά και επίθετα (αρσενικά ή θηλυκά) και πρώτου και δευτέρου προσώπου ενικού αριθμού της Οριστικής ή Υποτακτικής Ενεστώτα:

Ουσιαστικά:

Ενικός αριθμός	
lup	λύκος
soț	σύζυγος
rotm	δέντρο
elev	μαθητής
școală	σχολείο

Πληθυντικός αριθμός	
lupi	λύκοι
soți	σύζυγοι
rotmi	δέντρα
elevi	μαθητές
școli	σχολεία

Επίθετα:

Ενικός αριθμός	
bun	καλός
liber	ελεύθερος
slab	αδύνατος

Πληθυντικός αριθμός	
buni	καλοί
liberi	ελεύθεροι
slabi	αδύνατοι

Ρήματα:

1ο ενικό πρόσωπο	
lucrez	δουλεύω
adun	μαζεύω
cer	ψάχνω
chem	καλώ

2ο ενικό πρόσωπο	
lucrezi	δουλεύεις
aduni	μαζεύεις
ceri	ψάχνεις
chemi	καλείς

Γραμματική

Το αόριστο άρθρο

Ονομ.-Αιτ. πληθυντικού αρσενικό-θηλυκό-ουδέτερο
niște "κάποιοι, -ες, -α"

un bărbat (αρσ.) "ένας, κάποιος άντρας" niște bărbați "κάποιοι άντρες"

o femeie (θηλ.) "μία, κάποια γυναίκα" niște femei "κάποιες γυναίκες"
 un gard (ουδ.) "ένας, κάποιος φράχτης" niște garduri "κάποιοι φράχτες"

Το ουσιαστικό

Ο πληθυντικός με την κατάληξη -i

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
-∅	-i
-φωνήεν	

(un) elev	"ένας, κάποιος μαθητής"	(niște) elevi	"κάποιοι μαθητές"
(un) profesor	"ένας, κάποιος καθηγητής"	(niște) profesori	"κάποιοι καθηγητές"
(un) perete	"ένας, κάποιος τοίχος"	(niște) pereți	"κάποιοι τοίχοι"
(un) fotoliu	"μία, κάποια πολυθρόνα"	(niște) fotolii	"κάποιες πολυθρόνες"
(un) codru	"ένα, κάποιο δάσος"	(niște) codri	"κάποια δάση"
(o) bibliotecă	"μία, κάποια βιβλιοθήκη"	(niște) biblioteci	"κάποιες βιβλιοθήκες"
(o) floare	"ένα, κάποιο λουλούδι"	(niște) flori	"κάποια λουλούδια"
(o) femeie	"μία, κάποια γυναίκα"	(niște) femei	"κάποιες γυναίκες"

Αρκετά ουσιαστικά παίρνουν στον πληθυντικό αριθμό την κατάληξη -i. Όλα τα αρσενικά παίρνουν την κατάληξη -i στον πληθυντικό. Αρκετά επίσης θηλυκά και ουδέτερα παίρνουν αυτή την κατάληξη.

Η κατάληξη αυτή

α. προστίθεται στο τελικό σύμφωνο του ενικού αριθμού των ουσιαστικών:

elev - elevi

β. αντικαθιστά το τελικό φωνήεν του ενικού αριθμού των ουσιαστικών:

fotoliu - fotolii

bibliotecă - biblioteci

Τα θέματα των ουσιαστικών που παίρνουν την κατάληξη -i στον πληθυντικό συχνά υφίστανται φωνητικές αλλαγές:

floare - flori / bibliotecă - biblioteci / bărbat - bărbați

Φωνητικά η κατάληξη αυτή προφέρεται:

α. ως ημίφωνο μετά από σύμφωνο ή φωνήεν:

elevi [elévɨ] fotolii [fotólɨj]

β. ως φωνήεν μετά από δισυμφωνικό σύμπλεγμα, όπου το πρώτο είναι άφωνο και το δεύτερο υγρό:

codri [kódri]

Οι αντωνυμίες

Προσωπικές αντωνυμίες

Οι "δυνατοί" τύποι: Ονομαστική

	1ο πρόσωπο	2ο πρόσωπο	3ο πρόσωπο	
			αρσενικό	θηλυκό
Ενικός	eu "εγώ"	tu "εσύ"	ei "αυτός"	ea "αυτή"
Πληθυντικός	noi "εμείς"	voi "εσείς"	ei "αυτοί"	ele "αυτές"

Ερωτηματικές αντωνυμίες (επίθετα)

cîți, cîte

	Πληθυντικός	
	αρσενικό	θηλυκό
ονομαστική	cîți "πόσοι"	cîte "πόσες"

Οι αντωνυμίες cîți, cîte μπορούν να χρησιμοποιηθούν:

ως επίθετα: Cîți elevi sînt în sală "πόσοι μαθητές είναι στην αίθουσα;"

Cîte flori aveți "πόσα λουλούδια έχετε;"

ως αντωνυμίες: Cîți sînt în sală "πόσοι είναι στην αίθουσα;"

Cîte aveți "πόσα (από αυτά) έχετε;"

Όταν συνοδεύουν κάποιο όνομα, συμφωνούν μαζί του ως προς το γένος και τον αριθμό:

Cîți elevi / Cîte flori

Τα αριθμητικά

απόλυτα

αρσενικό		θηλυκό	
un	ένας	o	μία
doi	δύο	două	δύο

un elev "ένας μαθητής"

doi elevi "δύο μαθητές"

o bibliotecă "μια βιβλιοθήκη"

două biblioteci "δύο βιβλιοθήκες"

Το ρήμα

a avea "έχειν"

Οριστική Ενεστώτα

1	am	έχω
2	ai	έχεις
3	are	έχει
4	avem	έχουμε
5	aveți	έχετε
6	au	έχουν

Το επίρρημα

Άρνηση - Κατάφαση

Άρνηση		Κατάφαση	
nu	"όχι"	da	"ναι"

Το επίρρημα nu χρησιμοποιείται συνήθως πριν από το ρήμα· μπορεί να χρησιμοποιηθεί και μόνο του, όταν είναι το ισοδύναμο του θετικού: da.

Esti elev? Nu. Da. "Είσαι μαθητής; Όχι. Ναι."

Esti elev? Nu, nu sînt elev. Da, sînt elev. "Είσαι μαθητής;. Όχι, δεν είμαι μαθητής. Ναι, είμαι μαθητής."

Η πρόθεση

în / într- "σε, μέσα"

Η παραλλαγή într- χρησιμοποιείται πριν από ουσιαστικό συνοδευόμενο από το αόριστο άρθρο: un, o:

în sală "στην αίθουσα"

într-o sală "σε μια αίθουσα"

în codru "στο δάσος"

într-un codru "σ' ένα δάσος"

Κατά κανόνα στη Ρουμανική μετά από προθέσεις δε χρησιμοποιείται το οριστικό άρθρο με ουσιαστικά που δεν έχουν προσδιοριστικό (π.χ. αντωνυμία)

Ασκήσεις

1. Γράψτε σε φωνητική γραφή:

Cine e la telefon? Bună dimineața. Cîți greci sînteți acolo? Îmi place foarte mult România și românii. Ce fel de oameni sînt românii?

2. Γράψτε σε συνηθισμένη γραφή (ορθογραφία):

[îmi páre foarte bine; bukuréști; grétși, romîni, englezî, frant_sézî; níste kártsi și xîrtie de skrisóri; sîntém multsumítsi; tșine jeráu dátși și romani?]

3. Διαβάστε μεγαλόφωνα:

α. aici, doi, dimineață, harnici, pașnici, unde, cîte, sînt

β. scrisori, hîrtie, mulțumiți, cuceriți, atunci, dușmănoși, generații, birou

γ. pereche, ghem, ghid, înghețată, ureche, revedere

δ.

soț / soți	soție / soții	bolnav / bolnavi	pom / pomi	alb / albi
lup / lupi	englez / englezi	urmez / urmezi	român / români	mare / mari

4. α) Γράψτε τον πληθυντικό των παρακάτω ονομάτων:

domn, român, roman, an, englez, student, liber, profesor, francez, italian, pom, alb, slab, elev, bun.

β) Γράψτε σε φωνητική γραφή τις πιο πάνω λέξεις.

5. Συμπληρώστε τις προθέσεις în και într-:

Ei sînt ____ un hotel frumos. El are telefon ____ cameră. Avem două camere ____ un hotel bun. Sînt trei turiști ____ o cameră mare. Aveți birouri ____ apartament? Am hîrtie de scrisori ____ birou.

6. Συμπληρώστε τα κενά με το κατάλληλο αόριστο άρθρο:

Românii sînt ___ popor harnic. Ei au ___ popoare dușmănoase. Am ___ soție bună. În hotel sînt ___ turiști. Ai ___ fotoliu în cameră? Are ___ apartament într- ___ hotel frumos. Pe masă sînt ___ flori. Sîntem într- ___ hotel mare.

7. Σχηματίστε προτάσεις με τη βοήθεια των ακόλουθων πινάκων (προσέχοντας τις αναγκαίες συμφωνίες όρων):

α.

Pe	biblioteca ă birou masă	este sînt	două multe niște o	carte cărți floare flori
----	----------------------------------	--------------	-----------------------------	-----------------------------------

β.

În	apartament cameră hotel oraș	este sînt sînteți sîntem	doi mulți niște un	englez/i francez/i grec/i român/i turist/ști
----	---------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------	--

γ.

(Eu)	am	niște	biblioteca
(Tu)	ai	o	birou
(El, Ea)	are	trei	cameră
(Noi)	avem	un	carte
(Voi)	aveți		floare
(Ei, Ele)	au		fotoliu
			hîrtie
			masă
			pat

8. Σχηματίστε προτάσεις:

α.

Cîți	scrisori	am	în	România?
Cîte	prieteni	ai	la	hotel?
	cărți	are	pe	cameră?
	lămpi	avem		biblioteca?
		aveți		birou?
		au		

β.

Cine	e (este)	la	hotel??
			birou?
			masă?
			telefon?
			dl. Jones?
			d-voastră?
			București?

9. α. Σχηματίστε ερωτήσεις και απαντήσεις με τις λέξεις του ακόλουθου πίνακα:

Domnul Petrescu	este	român?	Da,	este	român
Ei	(e)	francez?	Nu,	(e)	francez
		englez?			englez
		bulgar?			bulgar
		polonez?			polonez
		german?			german
		italian?			italian
		grec?			grec

β. Σχηματίστε ερωτήσεις:

În cameră este un fotoliu nou.

Ce...?

În oraș sînt numai doi greci.

Cîți...?

Într-un hotel sînt mulți turiști

Cîți...?

Am flori pe masă.

Unde...?

Ei are o cameră cu un pat.

Cine...?

10. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

Είμαι στο Βουκουρέστι.

Είσαι σε ένα μεγάλο ξενοδοχείο.

Υπάρχει χαρτί αλληλογραφίας στο τραπέζι;

Υπάρχουν μερικά ωραία βιβλία στη βιβλιοθήκη.

Έχουμε δύο φίλους στην πόλη.

Έχω ένα ωραίο μονόκλινο δωμάτιο.

Πάνω στο τραπέζι υπάρχουν μερικά λουλούδια.

Ποιος είναι στο τηλέφωνο;

Πόσοι Έλληνες υπάρχουν στην πόλη;

Στο δωμάτιο υπάρχει μια πολυθρόνα, ένα κρεβάτι, μια βιβλιοθήκη.

Συζήτηση

În cameră aveți fotoliu?	Nu, nu avem fotoliu în cameră.
Cîți prieteni aveți în oraș?	În oraș avem mulți prieteni.
Cîți sînteți în cameră?	Sîntem noi doi, eu și Dimitris.
Cîte camere au ei?	Ei au două camere.
Ce e acolo?	Acolo e o cameră.
Ce e aici?	Aici e un hotel.
Ce e domnul Melas?	Domnul Melas e inginer.
Ce e pe masă?	Pe masă e o carte.
Cine e Dimitris?	Dimitris e un student din Grecia.
Cine e la telefon?	La telefon e domnul Melas.
Cine sînt ei?	Sînt doi greci: Paul și Dimitris.
Dumneavoastră aveți o cameră bună?	Da, am o cameră bună.
Unde ai hîrtie de scrisori?	Am hîrtie de scrisori în birou.
Unde aveți cărți?	Am cărți în bibliotecă și pe masă.
Unde sînt ei?	Ei sînt la București.

PE O STRADĂ DIN BUCUREȘTI

Κείμενο

Domnul și doamna Melas sînt la hotel și se pregătesc pentru o plimbare prin oraș.

Domnul Melas	–Unde ești, Maria?.
Doamna Melas	–Sînt aici la fereastră și văd afară la stradă.
Domnul Melas	–Vreau să scriu o scrisoare. Ai un stilou bun și niște plicuri?
Doamna Melas	–Da, e un stilou cu cerneală neagră pe masă. Plicuri poți să găsești în birou. Se află sub niște caiete albastre.
Domnul Melas	–Mulțumesc frumos. Ce vezi, e lume multă pe stradă?
Doamna Melas	–Nu văd multă lume. Numai acolo în dreapta, unde e un parc mare cu pomi și cu flori, sînt niște copii.
Domnul Melas	–Unde e o cutie de scrisori?
Doamna Melas	–Jos la intrare, în stînga. Ai găsit-o?
Domnul Melas	–Cum putem să mergem la centrul orașului?
Doamna Melas	–E o stație de autobuz aici aproape, chiar lîngă parc. De acolo luăm autobuzul spre centru.
Domnul Melas	–Așteaptă multă lume în stație?
Doamna Melas	–Nu, e puțină lume, numai cinci, șase persoane. Sînt și patru tineri în haine de lucru; sînt muncitori. Lîngă ei e și o fată înaltă cu o carte în mîină. Ea e studentă sau elevă, nu e muncitoare.
Domnul Melas	–Acum trebuie să fugim. Sînt foarte grăbit; am o întîlnire la universitate cu niște studenți și studente.
Doamna Melas	–Și eu n-am mult timp. Am treabă în oraș. Plecăm împreună de aici spre centru; tu cobori la universitate și eu cobor lîngă gara de nord.

Soții Melas ies de la hotel, așteaptă la stația și se urcă în autobuzul. Autobuzul pornește pe bulevardul Eminescu. În stînga se înalță construcția impunătoare a Ministerului Transporturilor. În dreapta se aliniază blocurile de locuințe mari, noi și moderne. Apoi autobuzul trece pe lîngă facultatea de medicină; acolo coboară domnul Melas. La cîteva sute de metri, în dreapta, se vede monumentul eroilor patriei căzuți în luptele grele împotriva armatelor dușmănoase în ultimul război mondial. La stația următoare, lîngă gara de nord, coboară și doamna Melas după cumpărături.

Λεξιλόγιο

pe	[pe]	πρόθ.	πάνω, σε
stradă	[strádă]	ουσ. θ.	δρόμος
se pregătesc	[se pregătésk]	ρ. (a se pregăti)	ετοιμάζονται
plimbare	[plimbáre]	ουσ. θ.	βόλτα, περίπατος
oraș	[oráš]	ουσ. ουδ.	πόλη
fereastră	[feréastră]	ουσ. θ.	παράθυρο
vreau	[vréajú]	ρ. (a vrea)	θέλω
să scriu	[să skríu]	ρ. (a scrie)	να γράψω

scrisoare	[skrisoáre]	ουσ. θ.	επιστολή
plicuri	[plíkuri]	ουσ. ουδ.	φάκελοι
cerneală	[tʃerneála]	ουσ. θ.	μελάνη
pe masă			πάνω στο τραπέζι
sub	[sub]	πρόθ.	κάτω από
caiete	[kajéte]	ουσ. ουδ.	σημειωματάρια
albastre	[albástre]	επίθ. (ουδ. πλ.)	μπλε
lume	[lúme]	ουσ. θ.	κόσμος
multă	[múltă]	επίθ. (θ. εν.)	πολλή
multă lume			πολύς κόσμος
în dreapta	[în dreápta]	επιρ. φρ.	δεξιά
parc	[park]	ουσ. ουδ.	πάρκο
frumos	[frumós]	επίθ. (ουδ. εν.)	ωραίο
pomi	[pómi]	ουσ. αρσ.	δέντρα
copii	[kopíi]	ουσ. αρσ.	παιδιά
cutie	[kutie]	ουσ. θ.	κουτί
jos	[žos]	επίρ.	κάτω
intrare	[intráre]	ουσ. θ.	είσοδος
în stînga	[în stînga]	επιρ. φρ.	αριστερά
ai găsit	[áj găsit]	ρ. (a găsi)	βρίσκω
să mergem	[să mérdžem]	ρ. (a merge)	να πάμε
stație	[státsije]	ουσ. θ.	στάση
autobuz	[autobúz]	ουσ. ουδ.	λεωφορείο
aproape	[aproxápe]	επίρ.	κοντά
departe	[depar-te]	επίρ.	μακριά
chiar	[kar]	επίρ.	ακριβώς
îngă	[lîngă]	πρόθ.	δίπλα σε
puțină	[putsínă]	επίθ. (θ. πλ.)	λίγη
cinci	[tʃintʃi]	απόλ. αριθ.	πέντε
șase	[šase]	απόλ. αριθ.	έξι
persoane	[persoáne]	ουσ. θ.	πρόσωπα
tineri	[tineri]	ουσ. αρσ.	νεαροί
haine	[xájne]	ουσ. θ.	ρούχα
lucru	[lúkru]	ουσ. ουδ.	δουλειά
haine de lucru			ρούχα της δουλειάς
muncitori	[muntʃitóri]	ουσ. αρσ.	εργάτες
fată	[fátă]	ουσ. θ.	κορίτσι
înaltă	[înal-tă]	επίθ. (θ. εν.)	ψηλή
mîna	[mîná]	ουσ. θ.	χέρι
sau	[sáu]	σύνδ.	ή
grăbit	[grăbit]	επίθ. (αρσ. εν.)	βιαστικός
timp	[timp]	ουσ. ουδ.	χρόνος
întîlnire	[întîlnire]	ουσ. θ.	συνάντηση
treabă	[treábă]	ουσ. θ.	δουλειά, απασχόληση
ai treabă?			έχεις δουλειά;
plecăm	[plekăm]	ρ. (a pleca)	φεύγουμε
împreună	[împreúna]	επίρ.	μαζί
cobori	[kobóri]	ρ. (a cobori)	κατεβαίνεις
gara	[gára]	ουσ. θ.	ο σταθμός

nord	[nord]	ουσ. ουδ.	βοράς
soții			το ζεύγος
ies	[jés]	ρ. (a ieși)	βγαίνουν
se urcă	[se úrkă]	ρ. (a se urca)	ανεβαίνουν
pornește	[pornéște]	ρ. (a porni)	ξεκινάω
bulevardul	[bulevárdul]	ουσ. ουδ.	λεωφόρος
se înalță	[se înáltsă]	ρ. (a se înălta)	υψώνεται
construcția	[konstrúktsija]	ουσ. θ.	το οικοδόμημα
împunătoare	[împunătóare]	επίθ. θ.	επιβλητική
ministerului	[ministéruľuľ]	ουσ. ουδ.	του υπουργείου
transporturilor	[transpórturilóř]	ουσ. ουδ.	των μεταφορών
se aliniază	[se aliniáză]	ρ. (a se alinia)	είναι στη γραμμή
blocurile	[blókurile]	ουσ. ουδ.	οι πολυκατοικίες
locuințe	[lokuĩntse]	ουσ. θ.	κατοικία, διαμέρισμα
noi	[nói]	επίθ. θ.	νέες
mari	[máři]	επίθ. θ.	μεγάλες
moderne	[modérne]	επίθ. θ.	μοντέρνες
apoi	[apói]	επίρ.	μετά
trece	[trétse]	ρ. (a trece)	περνάει
facultatea	[fakultáteã]	ουσ. θ.	η σχολή
medicină	[meditšjnă]	ουσ. θ.	ιατρική
cîteva	[kĩtevá]	αόρ. αντ.	κάμποσες, κάποιες
sute	[súte]	ουσ. θ.	εκατοντάδες
metri	[métri]	ουσ. αρσ.	μέτρα
monumentul	[monuméntul]	ουσ. ουδ.	το μνημείο
eroilor	[eróĩlor]	ουσ. αρσ.	των ηρώων
căzuți	[kázútsĩ]	μτχ. πρκ.	πεσόντες
grele	[gréle]	επίθ. θ.	βαριές
împotriva	[împotriva]	επίρ.	εναντίον
armatelor	[armátelóř]	ουσ. θ.	στρατεύματα
ultimul	[últimul]	επίθ. ουδ.	το τελευταίο
război	[răzbói]	ουσ. ουδ.	πόλεμος
mondial	[mondijál]	επίθ. ουδ.	παγκόσμιο
următoare	[următóare]	επίθ. θ.	επόμενη
după cumpărături			για ψώνια

mulți / puțini   aproape / departe   pe / sub în stînga / în dreapta
a intra (ρ.) / intrare (ουσ.)   a întîlni (ρ.) / întîlnire (ουσ.)

Κοινές εκφράσεις

Cu bine!   Με το καλό! Αντίο! Τα λέμε αργότερα!

Εθνικότητες

bulgar	Βούλγαρος	bulgaroaică	Βουλγάρα
elglez	Άγγλος	englezoaică	Αγγλίδα
francez (franțuz)	Γάλλος	franțuzoaică	Γαλλίδα
german (neamț)	Γερμανός	nemțoaică	Γερμανίδα
italian	Ιταλός	italiancă	Ιταλίνα

polonez	Πολωνός	polonez	Πολωνή
român	Ρουμάνος	româncă	Ρουμάνα
rus	Ρώσος	rusoaică	Ρωσίδα
spaniol	Ισπανός	spaniolă	Σπανιόλα
ungur	Ούγγρος	unguroaică	Ουγγαρέζα
grec	Έλληνας	grecoaică	Ελληνίδα

Συλλαβισμός και προφορά

Δύο φωνηεντικά γράμματα μπορεί να χρησιμοποιούνται είτε και τα δύο ως φωνήεντα με χασμωδία είτε ως δίφθογγος: [a-u], [ǎ-i], [e-a], [o-a], [u-i] ή [au], [ǎi], [ea], [oa], [ui]:

autobuz	autobúz	λεωφορείο
străini	străínî	ξένοι
real	real	πραγματικό
coautor	koautor	συν-συγγραφέας
ruină	ruinǎ	ερείπιο

au	áu	έχουν
ai	ái	έχεις
fereastră	ferεastră	παράθυρο
scrisoare	skrisoare	επιστολή
uite	úite	κοιτάξτε

Το τελικό -i προφέρεται ως φωνήεν μετά από δισυμφωνικό σύμπλεγμα, όπου το πρώτο είναι άφωνο και το δεύτερο υγρό:

codru [kódru] "δάσος"	codri [kódri] "δάση"
negru [négru] "μαύρος"	codri [négri] "μαύροι"
aflu [áflu] "βρίσκω"	aflî [áfli] "βρίσκες"

Φωνητική και φωνολογία

Ημίφωνα

	Συνήθης γραφή	Φωνητική γραφή	Περιγραφή
e [ɛ]	prea "πάρα πολύ"	prɛa	μπροστινό, μέσου ανοίγματος, μη στρογγυλό
i [i]	iară "φοράδα"	járă	μπροστινό, κλειστό, μη στρογγυλό
o [ɔ]	poartă "εξώπορτα"	poártă	πισινό, μέσου ανοίγματος, στρογγυλό
u [u]	două	dóuă	πισινό, κλειστό, στρογγυλό

Τα τέσσερα αυτά ημίφωνα χρησιμοποιούνται στο σχηματισμό ανοδικών ή καθοδικών δίφθογγων ή και τριφθογγων:

Ανοδικές δίφθογγοι:

α. με τη χρήση του [ɛ]: [ɛa] fereastră "παράθυρο", [ɛo] vreodată "κάποτε",

β. με τη χρήση του [i]: [ia] iară "χόρτο", [ie] femeie "γυναίκα", [io] iod "ιώδιο", [iu] iunie "Ιούνιος",

γ. με τη χρήση του [ɔ]: [ɔa] oameni "άνθρωποι",

δ. με τη χρήση του [u]: [ua] ziua "η μέρα", [uă] două "δύο".

Φωνολογική αντίθεση άηχο-ηχηρό στα σύμφωνα κλειστά:

p/b	puh	"βάζω"
t/d	tai	"κόβω"
k/g	drac	"διάβολος"
k/ġ	chem	"καλώ"

bun	"καλός"
dai	"δίνεις"
drag	"αγαπητός"
ghem	"κουβάρι"

τριβόμενα:

f/v	faci	"βάζω"
s/z	sare	"αλάτι"
š/ž	coși	"ράβεις"

vaci	"αγελάδες"
zare	"ορίζοντας"
coji	"φλούδες"

παχιά συριστικά:

tš/dž	cer	"ουρανός"
-------	-----	-----------

ger	"παγετός"
-----	-----------

Τα παρακάτω σύμφωνα δεν παρουσιάζουν φωνολογική αντίθεση ηχηρό-άηχο:

- α. Τα t, h δεν έχουν αντίστοιχο ηχηρό
β. Τα m, n, l, r δεν έχουν αντίστοιχο άηχο.

Γραμματική

Το ουσιαστικό

Ο πληθυντικός με την κατάληξη -e:

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
-∅	-e
-φωνήεν	

(un) scaun "μία, κάποια καρέκλα"

(un) teatru "ένα, κάποιο θέατρο"

(o) cameră "ένα, κάποιο δωμάτιο"

(niște) scaune "κάποιες καρέκλες"

(niște) teatre "κάποια θέατρα"

(niște) camere "κάποια δωμάτια"

Ο πληθυντικός με την κατάληξη -uri:

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
-∅	-uri
-φωνήεν	

(un) plic "ένας, κάποιος φάκελος"

(o) treabă "μία, κάποια δουλειά"

(un) stilou "ένα, κάποιο στυλό"

(niște) plicuri "κάποιοι φάκελοι"

(niște) treburi "κάποιες δουλειές"

(niște) stilouri "κάποια στυλό"

Οι καταλήξεις πληθυντικού σε -e και -uri είναι χαρακτηριστικές θηλυκών και ουδετέρων ουσιαστικών. Οι καταλήξεις αυτές:

α. προστίθενται στο τελικό σύμφωνο του ενικού αριθμού των ουσιαστικών:

scaun - scaune

plic - plicuri

β. αντικαθιστούν το τελικό φωνήεν του ενικού αριθμού των ουσιαστικών:

cameră - camere

treabă - treburi

Οι ονοματικές καταλήξεις είναι πάντοτε άτονες.

Τα θέματα των ουσιαστικών που παίρνουν τις καταλήξεις -e, και -uri στον πληθυντικό συχνά υφίστανται φωνητικές αλλαγές:

fată "κορίτσι" - fete "κορίτσια" / treabă - treburi

Τα ονόματα που τελειώνουν σε -e και -uri στον πληθυντικό και ακολουθούν μετά το αόριστο άρθρο un είναι ουδέτερα.

(un) scaun "μια, κάποια καρέκλα" (niște) scaune "κάποιες καρέκλες"

(un) stilou "ένα, κάποιο στυλό" (niște) stilouri "κάποια στυλό"

Το επίθετο

Επίθετα τεσσάρων τύπων

ενικός αριθμός		πληθυντικός αριθμός	
αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό-ουδέτερο
-Ø, (-u)	-ă	-i	-e

ενικός αριθμός		πληθυντικός αριθμός	
αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό-ουδέτερο
bun "καλός, -ό"	bună "καλή"	buni "καλοί"	bune "καλές, -ά"
frumos "όμορφος, -ο"	frumoasă "όμορφη"	frumosi "όμορφοι"	frumoase "όμορφες, -α"
specific "ειδικός, -ό"	specifică "ειδική"	specifici "ειδικοί"	specifice "ειδικές, -ά"
simplu "απλός, -ό"	simplă "απλή"	simpli "απλοί"	simple "απλές, -ά"
albastru "γαλάζιος, -ο"	albastră "γαλάζια"	albaștri "γαλάζιοι"	albastre "γαλάζιες, -α"

Η κατάληξη του αρσενικού στην ονομαστική του ενικού είναι -u όταν το θέμα του επιθέτου λήγει σε δισυμφωνικό σύμφωνο: άφωνο + υγρό, π.χ. simplu, albastru ή -Ø σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, π.χ. bun, frumos, specific.

Το θέμα επιθέτων όπως bun, simplu παραμένει αμετάβλητο.

Το θέμα κάποιων άλλων υφίσταται κάποιες φωνητικές αλλαγές: frumos, frumoasă, frumosi, frumoase; albastru, albastră, albaștri, albastre.

Τα αριθμητικά

Απόλυτα

αρσενικό		θηλυκό	
un / unu	ένας / ο ένας	o / una	μία / η μία
doi (αρσ)	δύο	două (θηλ./ουδ.)	δύο

un elev "ένας μαθητής"

amū trei elevi, unu este analtu "έχω τρεις μαθητές, ο ένας είναι ψηλός"

o bibliotecă "μια βιβλιοθήκη"

amū două biblioteci, una este mare "έχω δύο βιβλιοθήκες, η μία είναι μεγάλη"

Οι τύποι un, o χρησιμοποιούνται μαζί με το ουσιαστικό· οι τύποι unu, una μόνοι τους.

doi elevi "δύο μαθητές", două biblioteci "δύο βιβλιοθήκες"

Από τον τύπο για το "τρία" και μετά τα αριθμητικά παραμένουν αμετάβλητα: trei, patru, cinci, șase, șapte, opt, nouă, zece.

Το ρήμα

Το απαρέμφατο

1η συζ.	-á	a aștepta	"περιμένειν"	a lukra	"εργάζεσθαι"
2η συζ.	-eá	a putea	"δύνασθαι"	a vedea	"βλέπειν"
3η συζ.	-e	a face	"ποιεῖν"	a merge	"πηγαίνειν"
4η συζ.	-í	a fugi	"φεύγειν"	a gîndi	"σκέπτεσθαι"
	-î	a coborî	"κατεβαίνειν"	a hotarî	"αποφασίζειν"

Το απαρέμφατο συνοδεύεται συνήθως από το μόριο a, π.χ. a aștepta, a merge.

Ασκήσεις

1. Γράψτε σε φωνητική γραφή:

se pregătesc pentru o plimbare; sînt aici la fereastră; sub niște caiete albastre; acum trebuie să fugim; am treabă în oraș.

2. Γράψτε σε συνηθισμένη γραφή (ορθογραφία):

[vrɛáu; ferɛástră; skrisɔáre; e o státsije de autobúz; kar língă park; nu je muntșitɔáre; akólo kobɔáră, la státsija următɔáre]

3. Διαβάστε μεγαλόφωνα τις παραπάνω ασκήσεις.

4. α. Γράψτε ολογράφως τα απόλυτα αριθμητικά στο παρακάτω κείμενο:

În stație sînt (2) tineri. (1) este în haină de lucru. La hotel sînt (10) camere frumoase. Ei au (3) camere într-un hotel vecin. Pe stradă sînt (2) autobuze. Pe birou sînt (4) scrisori; (1) este din Anglia. Acolo sînt (5) cărți și (7) caiete. Lîngă stație este (1) pom. Sub pom este (1) floare. Un copil are în mînă (6) flori; (2) sînt albastre.

β. Διαβάστε μεγαλόφωνα την παραπάνω άσκηση.

γ. Μεταφράστε στα Ελληνικά το παραπάνω κείμενο.

5. α. Συμπληρώστε τα κενά με τις κατάλληλες προθέσεις:

Am un prieten ___ hotel. Aveți niște prieteni ___ o cameră vecină. O cutie ___ scrisori e ___ intrare. Am înfîlnire ___ oraș ___ un prieten. O carte e ___ masă. Niște scrisori sînt ___ birou. Un fotoliu e ___ pat, un birou e ___ fereastră. Am treabă ___ un oraș vecin.

β. Μεταφράστε στα Ελληνικά την πιο πάνω άσκηση.

6. Βάλτε στο σωστό τύπο τα επίθετα που βρίσκονται στην παρένθεση:

Vreau să scriu o scrisoare (mare). Stiloul are cerneală (negru). Am o cameră (frumos). Ei au în cameră două fotolii (negru). Pe stradă e lume (mult). În oraș sînt multe hoteluri (bun). Camera a mea are ferestre (înalt). Noi avem două camere (vecin). În București sînt (mult) parcuri. Lîngă hotel e un parc (mare). În parc sînt copii (frumos). În parc sînt mulți pomi (înalt). În hotel sînt (mult) străini. Aveți pe masă flori (albastru). Pe birou sînt (mult) scrisori. La stație e (puțin) lume. Maria e o fată (înalt). Ministerul Transporturilor e o construcție (înalt) și (impunător). Blocurile de locuințe sînt (mare), (nou) și (modern). Poporul

român a făcut lupte (greu) împotriva armatelor (dușmanos). Universitatea e la stația (următor).

7. Σχηματίστε ερωτήσεις με το unde:

Domnul și doamna Melas sînt la hotel.
 Maria e lîngă fereastră.
 Un stilou cu cerneală neagră e pe masă.
 Plicuri poți să găsești în birou.
 În stînga e un parc.
 Aici e o stație de autobuz.
 Pe masă e o cutie de scrisori.
 La stație de autobuz sînt mulți studenți.
 În oraș e un parc mare.
 În parc sînt multe fete.

8. Σχηματίστε ερωτήσεις με τη βοήθεια των λέξεων των τεσσάρων πρώτων στήλων στη συνέχεια βρέστε τις απαντήσεις με τις λέξεις της τελευταίας στήλης:

Unde	e	doi	bărbat?	Acolo...
	sînt	două	birou?	Aici...
		o	femeie?	Aproape...
		trei	fotoliu?	Depart...
		un	hotel?	În stînga...
			masă?	În dreapta...
			oraș?	Lîngă fereastră...
			parc?	Pe masă...
			scrisoare?	Sub caiete...
			stilou?	

9. Σχηματίστε προτάσεις με τη βοήθεια των λέξεων των ακόλουθων πινάκων κάνοντας τις αναγκαίες προσαρμογές:

α.

În	autobuz	e	doi	bărbat
	gară	sînt	două	birou
	cameră		mulți	copil
	hotel		niște	fată
	oraș		o	femeie
	parc		puțini	floare
	stație		un	fotoliu
	universitate			persoană
				student
				studentă
				turist

β.

Am Ai Are Avem Aveți Au	o	biblioteca cameră carte fereastră lampă profesoară scrisoare universitate	bună frumoasă înaltă mare
	un	apartament autobuz birou bulevard fotoliu oraș parc pat stilou	bun lung mare

γ.

Aici Acolo	este sînt	doi niște o un	bărbat birou femeie haină hotel	bun frumos grăbit înalt
---------------	--------------	-------------------------	---	----------------------------------

δ.

În La Pe	cameră fereastră hotel parc stație stradă	este sînt	niște o un	bărbat copil femeie muncitor student turist
----------------	--	--------------	------------------	--

ε.

Am Ai Are Avem Aveți Au	în pe	birou cameră cutie mînă masă	niște o un	caiet carte floare hîrtie plic scrisoare telefon
--	----------	--	------------------	--

10. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

Πού είναι αυτή η γυναίκα; Είναι στη στάση του λεωφορείου.

Πού είσαι; Είμαι κοντά στο παράθυρο.

Πόσους φακέλους έχεις; Έχω τρεις.

Πού είναι αυτοί/ές; Αυτοί/ές είναι στο σταθμό του τρένου.

Πού είναι το γραφείο; Το γραφείο είναι κοντά στο παράθυρο.

11. Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Cîți copii sînt aici?	Ai timp?
Cîți sîntem?	Ai treabă la hotel?
Ce e în dreapta?	Cine e grăbit?
Ce e în stînga?	Cu cine ai întîlnire?
Unde e un fotoliu?	Sînt mulți copii în parc?
Unde sînteți?	Unde aveți întîlnire cu ei?

12. Διατυπώστε ερωτήσεις στις οποίες οι πιο κάτω προτάσεις θα μπορούσαν να είναι απαντήσεις (χρησιμοποιήστε cine, ce, cîte, unde):

- Acolo, sub carte, este hîrtie.
- Am în mîină o carte.
- Avem puține plicuri.
- Ei sînt muncitori.
- El e sus, în cameră.
- În stație sînt multe persoane.
- Lîngă bibliotecă e un fotoliu.

BUNĂDIMINEAȚA...

Κείμενο

Doamna Petrescu	–Cine sună la ușă?
Domnul Petrescu	–E domnul Melas sau un inginer străin din grupul de turiști greci. Au sosit în București ieri dimineața.
Doamna Petrescu	–Îl primesc eu.
Domnul Melas	–Bună ziua doamnă! Aici locuiește domnul Petrescu?
Doamna Petrescu	–Da. Eu sînt doamna Petrescu. Dumneavoastră cine sînteți?
Domnul Melas	–Eu sînt domnul Melas. Îmi pare bine, doamnă.
Doamna Petrescu	–Poftim în casă. Ion vine îndată.
Domnul Melas	–Mulțumesc! Nu mai intru înăutru. Îl aștept pe domnul Petrescu afară. Un grup de ingineri, ziariști și muncitori greci așteaptă jos. Plecăm la Ploiești. Astăzi vizităm unitățile industriale din oraș.
Doamna Petrescu	–Cît e ceasul? E tîrziu?
Domnul Melas	–Nu e tîrziu; e devreme încă, e șapte și jumătate. Plecăm la ora opt.
Doamna Petrescu	–Cînd pleacă trenul pentru Ploiești?
Domnul Melas	–La ora opt și un sfert. Veniți și dumneavoastră cu noi?
Doamna Petrescu	–Nu, eu plec la Universitate. Acolo lucrez.
Domnul Melas	–Nu e devreme? Cu autobuzul sînteți acolo în zece minute.
Doamna Petrescu	–Trebuie să plec imediat. Am puțină treabă în oraș. La revedere!
Domnul Melas	La revedere!

Doamna Petrescu pleacă la Universitate. Pe drum cumpără ziare și reviste. Fuge după autobuz. La facultate o întîlnește o prietenă și o oprește.

Prietena	–Mergem astă-seară la teatru? Avem locuri.
Doamna Petrescu	–La ce?
Prietena	–La “O scrisoare pierdută”.
Doamna Petrescu	–Ai încă două bilete, pentru Ion și pentru Radu?
Prietena	–Da. Iată-le. Cînd sosesc ei de la Ploiești?
Doamna Petrescu	–Îi aștept mîine. Vin cu un tren de dimineață.

Λεξιλόγιο

dimineață	[dimineˈats̩a]	ουσ. θ.	πρωί, (επιρρ. το πρωί)
sună	[ˈsuna]	ρ. (a suna)	χτυπά
ușă	[ˈuʃa]	ουσ. θ.	πόρτα
străin	[ˈstrain]	επιθ. αρσ.	ξένος
grupul	[ˈgrupu]	ουσ. ουδ.	η ομάδα, το γκρουπ
au sosit	[ˈau sosit]	ρ. (a sosi)	έχουν φτάσει
ieri	[ˈieri]	επιρ.	χθες

¹ Γνωστή κωμωδία του ρουμάνου συγγραφέα I.L. Caragiale (1852-1912).

îl	[îl]	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τον
primesc	[primésc]	ρ. (a primi)	περιμένω
locuiște	[lokujéște]	ρ. (a locui)	κατοικεί, διαμένει
casă	[kásă]	ουσ. θ.	σπίτι
vine	[vîne]	ρ. (a veni)	έρχεται
îndată	[îndátă]	επίρ.	αμέσως
intru	[íntru]	ρ. (a intra)	μπαίνω
înăuntru	[înăuntru]	επίρ.	μέσα
aștept	[aștept]	ρ. (a aștepta)	περιμένω
afară	[afără]	επίρ.	έξω
ziariști	[ziaríst]	ουσ. αρσ.	δημοσιογράφοι
așteaptă	[așteǎptă]	ρ. (a aștepta)	περιμένουν
plecăm	[plekăm]	ρ. (a pleca)	φεύγουμε, αναχωρούμε
astăzi	[ástăzi]	επίρ.	σήμερα
vizităm	[vizităm]	ρ. (a vizita)	επισκεπτόμαστε
unitățile	[unitătsile]	ουσ. θ.	εργοστάσια, μονάδες
industriale	[industriále]	επίθ. (θ. πλ.)	βιομηχανικές
ceas	[tšas]	ουσ. ουδ.	ώρα
tîrziu	[tîrziũ]	επίρ.	αργά
devreme	[devréme]	επίρ.	νωρίς
încă	[înkă]	επίρ.	ακόμη
șapte	[šapte]	απόλ. αριθ.	εφτά
jumătate	[žumătáte]	ουσ. θ.	μισή
cînd	[kînd]	επίρ.	τότε
pleacă	[plėǎkă]	ρ. (a pleca)	αναχωρεί
trenul	[trėnul]	ουσ. ουδ.	το τρένο
ora	[óra]	ουσ. θ.	η ώρα
opt	[opt]	απόλ. αριθ.	οχτώ
un sfert	[un sfert]	ουσ. ουδ.	ένα τέταρτο
veniți	[venitsj]	ρ. (a veni)	έρχεστε
și	[ši]	επίρ.	επίσης
plec	[plek]	ρ. (a pleca)	αναχωρώ
universitate	[universitáte]	ουσ. θ.	Πανεπιστήμιο
lucrez	[lukrėz]	ρ. (a lucra)	εργάζομαι
zece	[zėtše]	απόλ. αριθ.	δέκα
minute	[minúte]	ουσ. ουδ.	λεπτά
imediat	[imediját]	επίρ.	αμέσως
drum	[drum]	ουσ. ουδ.	δρόμος
pe drum			στο δρόμο, πηγαίνοντας
cumpără	[kúmpără]	ρ. (a cumpăra)	αγοράζει
ziare	[ziáre]	ουσ. ουδ.	εφημερίδες
reviste	[reviste]	ουσ. θ.	περιοδικά
fuge	[fúdzhe]	ρ. (a fugi)	φεύγει
după	[dúpă]	πρόθεση	πίσω από
facultate	[fakultáte]	ουσ. θ.	τμήμα, πανεπιστημιακή σχολή
o	[o]	προσ. αντ. (θ. αιτ. αδύνατος τύπος)	την
întîlnește	[întîlnėște]	ρ. (a întîlni)	συναντά

o prietenă	[o prije'tenă]	ουσ. θ.	μια φίλη
oprește	[opré'ste]	ρ. (a opri)	σταματά
astă-seară	[ástă-se'áră]	επίρ.	απόψε
locuri	[lókurj]	ουσ. ουδ.	θέσεις
teatru	[teátru]	ουσ. ουδ.	θέατρο
scrisoare	[scrisoáre]	ουσ. θ.	γράμμα
pierdută	[pjerdútă]	επίθ. (θ. εν.)	χαμένη
miine	[mí'ne]	επίρ.	αύριο
seară	[se'áră]	ουσ. θ.	βράδυ
încă	[ínkă]	πρόθ.	ακόμα, επιπλέον
bilete	[biléte]	ουσ. ουδ.	εισιτήρια
pentru	[péntru]	πρόθ.	για
iată!	[játă]	επιφ.	κοίτα!
le	[le]	προσ. αντ. (ουδ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τα
iată-le	[játă-le]		να τα!
sosesc	[sosésk]	ρ. (a sosi)	φτάνουν, αφικνούνται
de la	[de la]	πρόθ.	από
îi	[îi]	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τους
vin	[vin]	ρ. (a veni)	έρχονται
tren de dimineată			πρωινό τρένο

devreme / tîrziu

afară / înăuntru

Κοινές εκφράσεις

Poftim în casă!	Παρακαλώ, περάστε στο σπίτι
Cît e ceasul?	Πόσο είναι η ώρα
unu și un sfert	μία και τέταρτο
unu fără un sfert	μία παρά τέταρτο
două și jumătate	δύο και μισή
opt fără zece (minute)	οχτώ παρά δέκα
nouă și șapte (minute)	εννιά και εφτά (λεπτά)

Συλλαβισμός και προφορά

Το γράμμα e στην αρχή συλλαβής, όταν ακολουθεί μετά από i, προφέρεται συνήθως [je], π.χ. stație [státsije] "στάση", academie [akademíje] "ακαδημία", familie [familije] "οικογένεια". Μετά από όλα τα άλλα φωνήεντα η ορθογραφία συμπίπτει με την προφορά, π.χ. femeie [feméje] "γυναίκα", caiet [kajet] "σημειωματάριο", Ploiești [ploještj] "Πλοϊέστι". Σε νεολογισμούς μετά από κάθε φωνήεν (εκτός i) γράφεται και προφέρεται e: idee "ιδέα", poet "ποιητής", roem "ποίημα".

Το γράμμα a στην αρχή συλλαβής, όταν ακολουθεί μετά από i, προφέρεται συνήθως [ja], π.χ. stația [státsija] "η στάση", hîrtia [xîrtija] "το χαρτί".

Φωνητική και φωνολογία

Καθοδικές δίφθογοι:

α. με τη χρήση του [u]: [au] dau "δίνω", [ǎu] rău "κακός", [f̥u] riu "ποτάμι", [eu] leu "λεί (εν. αρ.), νομισματική μονάδα", [iu] știi "ξέρω", [ou] nou "νέος", [uɨ] continuu "συνεχής".

β. με τη χρήση του [i]: [ai] dai "δίνεις", [ǎi] răi "κακοί", [fi] riine "ψωμί", [ei] lei "λεί (πληθ. αρ.)", [ii] știi "ξέρεις", [oi] noi "νέοι", [ui] sprui "λες".

Τονισμός

Οι διάφοροι κλιτοί τύποι του ουσιαστικού είναι πάντοτε τονισμένοι στην ίδια συλλαβή του θέματος: Οι καταλήξεις δεν τονίζονται ποτέ.

tren [trén]	trenuri [trénuri]
tablou [tablóu]	tablouri [tablóuri]
student [studént]	studenti [studénts]

Φαινόμενα συμπροφοράς

Για την αποφυγή χασμωδίας μεταξύ του τελικού φωνήεντος μιας λέξης και του αρχικού της επόμενης συμβαίνει διφθογοποίηση ή έκθλιψη:

α. Διφθογοποίηση συμβαίνει, όταν ένα από τα φωνήεντα που συναντιούνται στη χασμωδία τρέπεται σε ημίφωνο, π.χ.: Bine ați venit [binɛ-atsɨ venit] "καλώς ήρθατε".

β. Αν η διφθογοποίηση δεν είναι δυνατή, ένα από τα δύο φωνήεντα εκθλίβεται, π.χ.: Cine așteaptă în parc? (ă + î = ă) [tʃínɛ-ășteptă-n park?] "ποιος περιμένει στο πάρκο;".

Η (προαιρετική) έκθλιψη του -u στην άρνηση nu είναι πολύ συχνή, κυρίως όταν ακολουθεί τύπος του ρήματος "έχω" ή η αιτιατική ενικού της προσωπικής αντωνυμίας του τρίτου προσώπου, γένους θηλυκού, ο:

Nu am timp [n-am timp] "δεν έχω χρόνο"

Nu o văd [n-o văd] "δεν τη βλέπω"

Γραμματική

Το οριστικό άρθρο

	ενικός αριθμός			πληθυντικός αριθμός		
	αρσενικό	ουδέτερο	θηλυκό	αρσενικό	ουδέτερο	θηλυκό
ονομ. / αιτ.	-(u)l, -le		-(u)a	-i	-le	

Το οριστικό άρθρο επιτάσσεται πάντα μετά το ουσιαστικό:

Ενικός αριθμός:

α. Τα άρθρα -(u)l, -le προστίθενται σε αρσενικά και ουδέτερα ουσιαστικά:

i) Το άρθρο -ul προστίθεται σε ουσιαστικά που λήγουν σε σύμφωνο ή σε -i, π.χ.:

un bărbat "ένας, κάποιος άντρας"

un gard "ένας, κάποιος φράχτης"

bărbatul² "ο άντρας"

gardul "ο φράχτης"

² Στην προφορική γλώσσα το οριστικό άρθρο -l συχνά δεν προφέρεται, ιδιαίτερα όταν το ουσιαστικό ακολουθείται από μια λέξη που αρχίζει με σύμφωνο ή συμφωνικό σύμπλεγμα, π.χ. trenul pleacă [trénu pljăká].

un tramvai "ένα, κάποιο τραμ"	tramvaiul ³ "το τραμ"
ii) Το άρθρο -l προστίθεται σε ουσιαστικά που λήγουν σε -u (φωνήεν ή ημίφωνο), π.χ.:	
un codru "ένα, κάποιο δάσος"	codrul "το δάσος"
un tablou "ένας, κάποιος πίνακας (ζωγρ)"	tabloul ⁴ "ο πίνακας"
iii) Το άρθρο -le προστίθεται σε ουσιαστικά που λήγουν σε -e, π.χ.:	
un perete "ένας, κάποιος τοίχος"	peretele "ο τοίχος"

β. Το άρθρο -(u)a προστίθεται σε θηλυκά ουσιαστικά:

i) Το άρθρο -ua προστίθεται σε ουσιαστικά που λήγουν σε τονιζόμενο φωνήεν π.χ.:

o zi "μία, κάποια μέρα"	ziua "η μέρα"
o stea "ένα, κάποιο αστέρι"	steaua "το αστέρι"

ii) Το άρθρο -a προστίθεται σε ουσιαστικά που λήγουν σε -e, π.χ.:

o floare "ένα, κάποιο λουλουδί"	floarea ⁵ "το λουλουδί"
---------------------------------	------------------------------------

iii) Το άρθρο -a αντικαθιστά το τελικό φωνήεν ουσιαστικών που λήγουν σε -ă, π.χ.: o fată "ένα, κάποιο κορίτσι" fata "το κορίτσι"

Πληθυντικός αριθμός

α. Το άρθρο -i προστίθεται στον πληθυντικό των αρσενικών ουσιαστικών:

(niște) bărbati "κάποιοι άντρες"	bărbatii ⁶ "οι άντρες"
(niște) lei "κάποια λέι"	leii ⁷ "τα λέι"
(niște) codri "κάποια δάση"	codrii ⁸ "τα δάση"

β. Το άρθρο -le προστίθεται στον πληθυντικό:

1. θηλυκών ουσιαστικών:

(niște) camere "κάποια δωμάτια"	camerele "τα δωμάτια"
(niște) flori "κάποια λουλούδια"	florile ⁹ "τα λουλούδια"
(niște) zile "κάποιες μέρες"	zilele "οι μέρες"

2. ουδέτερων ουσιαστικών:

(niște) bilete "κάποια εισιτήρια"	biletele "τα εισιτήρια"
(niște) teatre "κάποια θέατρα"	teatrele "τα θέατρα"
(niște) trenuri "κάποια τρένα"	trenurile "τα τρένα"
(niște) fotolii "κάποιες πολυθρόνες"	fotoliile ¹⁰ "οι πολυθρόνες"

³ Η προσθήκη του -ul σε ουσιαστικά που λήγουν σε ημίφωνο -i προκαλεί αλλαγή στο συλλαβισμό της λέξης, δηλ. το ημίφωνο αφήνει το προηγούμενο φωνήεν και μαζί με το επόμενο -u δημιουργεί ανοδική δίφθογγο, π.χ. tramvai [tram-váj] tramvaiul [tram-vá-juil].

⁴ Το ημίφωνο -u γίνεται φωνήεν όταν προστίθεται το άρθρο l, π.χ. tablou [ta-blóu] - tabloul [ta-bló-ul].

⁵ Το τελικό φωνήεν -e των ουσιαστικών γίνεται ημίφωνο όταν προστίθεται το άρθρο -a, π.χ. floare [flóá-re] - floarea [flóá-reá].

⁶ Το "μικρό" τελικό -i γίνεται φωνήεν -i μετά την προσθήκη του άρθρου, π.χ.: bărbati [bărbátsi] - bărbatii [bărbátsii].

⁷ Το ημίφωνο -i γίνεται φωνήεν -i μετά την προσθήκη του άρθρου, π.χ.: lei [léi] - leii [léii].

⁸ Ο έναρθρος και ο άναρθρος τύπων των ουσιαστικών, των οποίων το θέμα λήγει σε άφωνο + υγρό, προφέρονται το ίδιο, π.χ.: codri / codrii [kódri].

⁹ Το "μικρό" τελικό -i γίνεται φωνήεν -i μετά την προσθήκη του άρθρου, π.χ.: flori [flóri] - florile [flóri-le], trenuri [trénuri] - trenurile [trénuri-le].

¹⁰ Το ημίφωνο -i γίνεται φωνήεν -i μετά την προσθήκη του άρθρου, π.χ.: fotolii [fotólii] - fotoliile [fotóliile].

Οι αντωνυμίες

Προσωπικές αντωνυμίες

Οι "αδύνατοι" τύποι (Αιτιατική πτώση):

	3ο πρόσωπο	
	αρσενικό	θηλυκό
Ενικός (αιτ.)	-l, l-, -l-, îl	(-)o
Πληθυντικός (αιτ.)	(-)i(-), îi	(-)le(-)

Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας στην αιτιατική πτώση συνοδεύουν πάντοτε ένα ρήμα. Στην περισσότερες περιπτώσεις προηγούνται του ρήματος, π.χ.

îl dorim "τον θέλουμε"

o doresc "τη θέλω"

îi doriți "τους θέλετε"

le doresc "τις θέλω"

Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας συχνά χρησιμοποιούνται με άλλους άτονους μονοσύλλαβους τύπους, όπως η άρνηση nu:

nu-l doresc "δεν τον θέλω"

nu-i doresc "δεν τους θέλω"

Το ρήμα

Ενεστώτας

Ρήματα σε -a

1.	-Ø, -u	-éz
2.	-i	-éz-i
3.	-ă	-eáz-ă
4.	-ăm	
5.	-ați	
6.	-ă	-eáz-ă

Ρήματα σε -i

1.	-Ø	-ésc
2.	-i	-éști-i
3.	-e	-éști-e
4.		-im
5.		-iți
6.	-Ø	-ésc

	<u>a aștepta</u> "περιμένω"	<u>a lucra</u> "δουλεύω"
1.	aștept	lucrez
2.	aștepti	lucrezi
3.	așteaptă	lucrează
4.	așteptăm	lucrăm
5.	așteptați	lucrați
6.	așteaptă	lucrează

	<u>a fugi</u> "φεύγω"	<u>a opri</u> "σταματώ"
1.	fug	opresc
2.	fugi	oprești ¹¹
3.	fuge	oprește
4.	fugim	oprim
5.	fugiți	opriți
6.	fug	opresc

Όλα τα ομαλά ρήματα σε -a έχουν το τρίτο ενικό και το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο ομώνυμα, π.χ. el / ei așteaptă, el / ei lucrează, el / ei intră.

Τα ρήματα σε -i έχουν ομώνυμα το πρώτο ενικό και το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο, π.χ. eu / ei fug, eu / ei opresc, eu / ei vin.

Το πρώτο ενικό πρόσωπο έχει κατάληξη -Ø, ή -u. Η κατάληξη -u μπαίνει στα ρήματα που το θέμα τους τελειώνει σε σύμπλεγμα: άφωνο + υγρά: intru, umblu

¹¹ Η κατάληξη -i μετά από σύμφωνο προφέρεται [i], π.χ.: lucrezi [lukrézi], oprești [opréști].

"γερμίζω". Η κατάληξη -Ø είναι συνηθισμένη σε όλα τα άλλα ρήματα, π.χ. aștept, fug, opresc, vin.

Ασκήσεις

1. Γράψτε σε φωνητική γραφή:

O femeie pleacă din stația de autobuz; ziarele de dimineață; am o idee; o femeie frumoasă; îi așteaptă două femei; astă-seară mergem la teatru; ei așteaptă pe tine aici de două ori.

2. Γράψτε σε συνηθισμένη γραφή (ορθογραφία):

[atșasta e o indústrije de xîrtíje; o skrisqáre pjerdútă; dqámna lokujéște lîngă akademíje; feméja din státsíje jéste profesqáră; jéste tîrziú]

3. Διαβάστε μεγαλόφωνα τις παραπάνω ασκήσεις.

4. Σχηματίστε προτάσεις:

Eu	aștept	de la Universitate
Noi	fugim	din oraș
Radu și Ion	pleci	după autobuz
Studentul	sosesc	în gară
Tu	sună	lîngă intrare
Voi	veniți	la ușă

5. Σχηματίστε προτάσεις:

Plecăm	astă-seară	de la	București
Sosesc	astăzi	din	hotel
Vine	devreme	în	gară
	îndată	la	oraș
	mîine	pentru	Ploiești
	tîrziu		teatru

6. α. Δώστε το πλήρες κλιτικό παράδειγμα:

(Eu)	cumpăr o carte.
(Tu)	intri într-o casă frumoasă.
(Ei, ea)	așteaptă trenul.
(Noi)	avem treabă în oraș.
(Voi, dvs.)	aveți întîlnire cu niște prieteni.
(Ei, ele)	lucrează într-un oraș industrial.

π.χ. Eu cumpăr o carte. Tu cumperi o carte. Ei cumpără o carte.

β.

Locuiesc în hotelul vecin.
Oprești o persoană pe stradă.
Sosește mîine seară în București.
Locuim într-un oraș industrial.
Primiți scrisori din Anglia.
Întîlnesc un grup de turiști străini.

π.χ. Primesc scrisori din Anglia; primești scrisori din Anglia;...

7. Αντικαταστείστε τα ουσιαστικά με τις κατάλληλες αντωνυμίες:

Așteptăm trenul.
Ai bilete.
Cumperi cartea.
Opresc autobuzul.
Primiți turiști la gară.
Vizitezi orașul.
π.χ. O cumperi.

8. Συμπληρώστε τις προθέσεις που λείπουν:

Plecăm ___ București ___ ora 8. Cumpăr bilete ___ tren ___ Ploiești.
Sosiți ___ oraș ___ un autobuz ___ dimineață. Avem întâlnire ___ niște ziaristi
___ un hotel din centru. Cumpără ziare ___ dimineață. Venim ___ centrul
orașului ___ teatru ___ trenul.

9. Αντικαταστείστε το αόριστο άρθρο με το κατάλληλο οριστικό:

Am întâlnire cu niște ingineri la Gara de Nord.
Înrăm într-un hotel cu camere frumoase.
Locuieste într-un hotel vecin.
Niște autobuze plec spre centru.
Niște trenuri opresc în gară.
Niște copii au flori în mână.
Niște femei au ziare în mână.
Niște studenți cumpără cărți.
Un grup de muncitori vizitează un oraș industrial.

10. Δώστε κατάλληλες απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Aici locuieste domnul Melas?
Cînd pleacă trenul din oraș?
Cînd vizitați orașul Iași?
Cît e ceasul?
Cîți turiști greci sînteți la hotel?
Ce vizitează turiștii din Grecia în orașul Brașov?
Cine așteaptă pe tine jos?
Cine are biletele de tren pentru Sinaia?
Cine locuieste aici?
Cine sună la ușă?
Cu ce plecăm la Constanța?
Pentru cine sînt biletele de teatru?
Unde așteptăm autobuzul?
Unde oprește trenul?
Unde pleacă ei?

1. Σχηματίστε προτάσεις με τη βοήθεια των ακόλουθων:

E	unu două trei șapte nouă zece	și fără	cinci (minute) jumătate nouă (minute) un sfert zece (minute)
---	--	------------	--

12. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

Τι αγοράζει η κ. Μελά στο σταθμό του τρένου;
 Τι αγοράζει στο δρόμο της;
 Τι υπάρχει πάνω στο γραφείο;
 Ποιος χτυπά την πόρτα;
 Πότε φεύγει το πρωινό τρένο και πότε το βραδυνό λεωφορείο;
 Πότε φτάνει το τρένο στο Μπρασόβ;
 Πού ζει ο κ. Μελάς;

13. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

α. Πηγαίνουν στο Πλοϊέστι. Φεύγουν στις επτά η ώρα το πρωί. Τους περιμένουμε στο σταθμό του τρένου· είμαστε πολύ βιαστικοί. Αγοράζουμε τις πρωινές εφημερίδες για μια φίλη· της αγοράζουμε και μερικά ωραία λουλούδια. Το τρένο φτάνει στις εννέα και μισή. Κατεβαίνουμε από το τρένο και βγαίνουμε από το σταθμό.

β. Αγοράζω μερικά λουλούδια. Τα αγοράζω.
 Η Μαρία συναντά μια φίλη. Την περιμένει.
 Μερικοί ξένοι φίλοι φτάνουν στο ξενοδοχείο. Τους υποδέχομαι αμέσως.
 Περιμένετε έναν φίλο. Τον περιμένετε.
 Περιμένω το τρένο για Βουκουρέστι. Το περιμένεις κι εσύ, επίσης;

DUPĂCUMPĂRĂTURI

Κείμενο

Într-o dimineață soții Melas sînt în stația de autobuz împreună cu multe alte persoane. Stau de vorbă cu Radu, fiul unei familiei dintr-un apartament vecin. Doamna Melas îl întreabă:

Doamna Melas	–lei autobuzul spre piața Bălcescu ¹ ?
Radu	–lau un autobuz spre centrul orașului. Acolo, lângă cinematograful “Victoria”, mă așteaptă un coleg. Veniți și dumneavoastră cu mine?
Domnul Melas	–Nu, noi plecăm în oraș după niște cumpărături.
Radu	–Vine autobuzul! Iată-! Îl luați și vă lasă în Piața Bălcescu.
Domnul Melas	–Radule, ne însoțești pînă la cinema?

Doamna Melas, Radu și domnul Melas urcă în autobuz. Domnul Melas ia bilete pentru toți. Autobuzul are multă lume și nu are locuri pentru toți. Doamna Melas stă jos, dar domnul Melas și Radu stau în picioare lângă ea. Radu dă explicații pentru ce vād pe drum.

Radu	–Aici e Ministerul Transporturilor. Stația următoare e la piața Bălcescu. Acolo linia de autobuz taie bulevardul.
------	---

Radu dă mîna cu soții Melas și pleacă.

Doamna Melas	–La revedere, Radule!
--------------	-----------------------

În piața Bălcescu, la o tutungerie, domnul Melas cumpără țigări și chibrituri, iar doamna Melas ia plicuri, timbre și hîrtie de scrisori. De la o cofetărie vecină cumpără prăjituri pentru copiii unor prieteni. Vînzătorul le împachetează cu grijă.

Doamna Melas	–Aveți și ciocolată cu lapte?
Vînzătorul	–Da, doamnă, avem!
Doamna Melas	–Cît costă pachetul?
Vînzătorul	–Șapte lei.
Doamna Melas	–lau două pachete.

Domnul Melas plătește la casă și ia cumpărăturile; apoi soții Melas ies din cofetărie și pleacă spre stația de tramvai.

Λεξιλόγιο

cumpărături	[kumpăráturj]	ουσ. θ.	αγορές
soții	[sótʃi]		το ζεύγος
împreună	[împreuna]	επίρ.	μαζί
stau de vorbă	[stáu de vorbă]	ρ. έκφρ. (a sta de vorbă)	συζητώ
fiul	[fiul]	ουσ. αρσ.	ο γιος
unei	[úne]	αόρ. άρθ. θ. γεν.	μιας, κάποιας
dintr- (un)	[dintr- (un)]	πρόθ.	μέσα από

¹ πλατεία στο κέντρο του Βουκουρεστίου στο όνομα του μεγάλου ιστορικού Nicolae Bălcescu (1819-1851).

întrebă	[întreabă]	ρ. (a întreba)	ρωτάει
iei	[jéi]	ρ. (a lua)	παίρνεις
spre	[spre]	πρόθ.	για, προς
piața	[pjátsă]	ουσ. θ.	η πλατεία
iau	[jáu]	ρ. (a lua)	παίρνω
centru	[tšéntru]	ουσ. ουδ.	κέντρο
mă	[mă]	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)	με
coleg	[koleg]	ουσ. αρσ.	συμμαθητής
cinematograf	[tšinematograf]	ουσ. ουδ.	κινηματογράφος
după cumpărături			για ψώνια
luați	[luátsi]	ρ. (a lua)	παίρνετε
vă	[vă]	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)	σας
lasă	[lásă]	ρ. (a lăsa)	αφήνει
ne	[ne]	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)	
însotesti	[însotsésti]	ρ. (a însoti)	συνοδεύω
cinema	[tšinemá]	ουσ. ουδ.	κινηματογράφος
pînă la	[pîná la]	πρόθ.	μέχρι, ως
urcă	[úrkă]	ρ. (a urca)	ανεβαίνει
ia	[ia]	ρ. (a lua)	παίρνει
toți	[tótși]	αόρ. αντ. (αρσ. πλ.)	όλοι
stă	[stă]	ρ. (a sta)	κάθεται
stă jos	[stă žos]		κάθεται σε θέση
picioare	[pitšqăre]	ουσ. ουδ.	πόδια
stau în picioare			στέκομαι όρθιος
dă	[dă]	ρ. (a da)	δίνει
explicații	[eksplikátsi]	ουσ. θ.	εξηγήσεις
următoare	[următqăre]	επιθ. (θ. εν.)	επόμενη
linia	[lînia]	ουσ. θ.	η γραμμή
taie	[táje]	ρ. (a tăia)	κόβει
bulevardul	[bulevârdul]	ουσ. ουδ.	η λεωφόρος
dă mîna	[dă mîna]		κάνει χειραψία
țigări	[tsigări]	ουσ. θ.	τσιγάρα
chibrituri	[kibritul]	ουσ. ουδ.	σπίρτα
de la	[de la]	πρόθ.	από
tutungerie	[tutundžerie]	ουσ. θ.	καπνοπωλείο
iar	[jár]	σύνδ.	και
timbre	[timbre]	ουσ. ουδ.	γραμματόσημα
cofetărie	[cofetărie]	ουσ. θ.	ζαχαροπλαστείο
prăjituri	[prăžitúri]	ουσ. θ.	κέικ
unor (prieteni)	[únor (prijeteni)]	αόρ. άρθ.	κάποιων (φίλων)
vînzătorul	[vînzătóru]	ουσ. αρσ.	ο πωλητής
împachetează	[împacheteză]	ρ. (a împacheta)	συσκευάζει
cu grijă	[ku grižă]	επιρ. έκφρ.	προσεκτικά
ciocolată	[tšokolată]	ουσ. θ.	σοκολάτα
ciocolată cu lapte			σοκολάτα γάλακτος
cît?	[kîr?]	επίρ.	πόσο;
costă	[kóstă]	ρ. (a costa)	κοστίζει

pachetul	[pakétul]	ουσ. ουδ.	το πακέτο
lei	[léj]	ουσ. αρσ.	λεί
plătește	[plătéște]	ρ. (a plăti)	πληρώνει
casă	[kásă]	ουσ. θ.	ταμείο
apoi	[apóji]	επίρ.	μετά
ies	[iés]	ρ. (a ieși)	βγαίνουν
tramvai	[tramváj]	ουσ. ουδ.	τραμ

a sta jos / a sta în picioare	mare / mic	pachet (ουσ. ουδ.) / a împacheta
-------------------------------	------------	----------------------------------

Ρουμανικό νόμισμα

leu, lei	το βασικό νόμισμα της Ρουμανίας
ban, bani	το 1/100 του λεί
bani	χρήματα (γενικά)

Συλλαθισμός και προφορά

Το γράμμα x προφέρεται [ks], π.χ. taxă [táksă], lexic [léksik] ή [gz], π.χ. examen [egzámen], exemplu [egzémplu].

Φωνητική και φωνολογία

Τρίφθογγοι:

Οι τρίφθογγοι της Ρουμανικής παρουσιάζουν την ακόλουθη δομή:

α. ημίφωνο + φωνήεν + ημίφωνο:

[ɛai]: vrei "θέλεις"

[ɛau]: vreau "θέλω"

[jai]: tăiai "έκοβες"

[jau]: tăiau "έκοβαν"

[jeu]: eu "εγώ"

[ɔai]: englezoaică "Αγγλίδα"

α. ημίφωνο + ημίφωνο + φωνήεν:

[joa]: creioane "μολύβια".

Τονισμός:

Στα Ρουμανικά ο τόνος μπορεί να παίζει έναν διαφοροποιητικό ρόλο· μπορεί να διακρίνει δύο λέξεις ή δύο γραμματικούς τύπους που έχουν την ίδια δομή:

copii [kórij] "αντίγραφα"

copii [koríj] "παιδιά"

sună [súnă] "ηχεί"

sună [sună] "ήχησε"

Γραμματική

Το αόριστο άρθρο

	Ενικός αριθμός	
	αρσενικό-ουδέτερο	θηλυκό
Όνομ. -Αιτ.	un "ένας, ένα"	o "μία"
Γενική-Δοτική	unui	unei

Πληθυντικός αριθμός	
αρσενικό-θηλυκό-ουδέτερο	
niște "κάποιοι, -ες, -α"	
unor	

un bărbat (αρσ.) "ένας, κάποιος άντρας"
o femeie (θηλ.) "μία, κάποια γυναίκα"
un gard (ουδ.) "ένας, κάποιος φράχτης"

niște bărbați "κάποιοι άντρες"
niște femei "κάποιες γυναίκες"
niște garduri "κάποιοι φράχτες"

unui bărbat
unui gard
unei femei

unor bărbați
unor garduri
unor femei

Το αόριστο άρθρο προτάσσεται πάντα πριν το ουσιαστικό.

Το ουσιαστικό

Κλίση των ουσιαστικών με το αόριστο άρθρο

Ενικός αριθμός			
1	Όνομ. Αιτ.	(un)	pom
	Γεν. Δοτ.	(unui)	
	Όνομ. Αιτ.	(un)	hotel
	Γεν. Δοτ.	(unui)	

Πληθυντικός αριθμός		
Όνομ. Αιτ.	(niște)	pomi
Γεν. Δοτ.	(unor)	
Όνομ. Αιτ.	(niște)	hoteluri
Γεν. Δοτ.	(unor)	

2	Όνομ. Αιτ.	(o)	casă
	Γεν. Δοτ.	(unei)	case
	Όνομ. Αιτ.	(o)	floare
	Γεν. Δοτ.	(unei)	flori

Όνομ. Αιτ.	(niște)	case
Γεν. Δοτ.	(unor)	
Όνομ. Αιτ.	(niște)	flori
Γεν. Δοτ.	(unor)	

Τα αρσενικά και ουδέτερα ουσιαστικά έχουν έναν μόνο τύπο για κάθε αριθμό και για τις τέσσερις πτώσεις.

Τα θηλυκά έχουν έναν τύπο για την ονομ-αιτ. ενικού και έναν για τη γεν-δοτ. ενικού και για τις τέσσερις πτώσεις του πληθυντικού αριθμού.

Το επίθετο

Κλίση των επιθέτων με το αόριστο άρθρο

Ενικός αριθμός		
Όνομ. Αιτ.	(un)	pom frumos
Γεν. Δοτ.	(unui)	
Όνομ. Αιτ.	(un)	hotel frumos
Γεν. Δοτ.	(unui)	
Όνομ. Αιτ.	(o)	femeie frumoasă
Γεν. Δοτ.	(unei)	femei frumoase

Πληθυντικός αριθμός		
Όνομ. Αιτ.	(niște)	pomi frumoși
Γεν. Δοτ.	(unor)	
Όνομ. Αιτ.	(niște)	hoteluri frumoase
Γεν. Δοτ.	(unor)	
Όνομ. Αιτ.	(niște)	femei frumoase
Γεν. Δοτ.	(unor)	

Η κλίση των επιθέτων και των ουσιαστικών είναι ακριβώς ίδια.

Οι αντωνυμίες

Προσωπικές αντωνυμίες

Οι "αδύνατοι" τύποι (Αιτιατική πτώση):

	1ο πρόσωπο	2ο πρόσωπο	3ο πρόσωπο	
			αρσενικό	θηλυκό
Ενικός (αιτ.)	mă, (m-)	(-)te(-)	-l, l-, -l-, îl	(-)o
Πληθυντικός (αιτ.)	(-)ne(-)	vă, (v-)	(-)i(-), îi	(-)le(-)

Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας στην αιτιατική πτώση συνοδεύουν πάντοτε ένα ρήμα. Στις περισσότερες περιπτώσεις προηγούνται του ρήματος, π.χ.

te dorește "σε θέλει"

vă dorim "σας θέλουμε"

îl dorim "τον θέλουμε"

o doresc "τη θέλω"

îi doriți "τους θέλετε"

le doresc "τις θέλω"

Οι αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας συχνά χρησιμοποιούνται με άλλους άτονους μονοσύλλαβους τύπους, όπως η άρνηση nu:

nu-l doresc "δεν τον θέλω"

nu-i doresc "δεν τους θέλω"

Ρήμα

Οριστική Ενεστώτα

	a tăia "κόβω"
1.	tai
2.	tai
3.	taie
4.	tăiem
5.	tăiați
6.	taie

	a sui "ανεβαίνω"
1.	sui
2.	sui
3.	suie
4.	suim
5.	suiți
6.	suie

Τα ρήματα σε -a και -i με θεματικό χαρακτήρα φωνήεν έχουν ομώνυμα: α) το πρώτο και δεύτερο ενικό, και β) το τρίτο ενικό και τρίτο πληθυντικό πρόσωπο, π.χ. tai, taie.

Τα ρήματα σε -a στο πρώτο πληθυντικό πρόσωπο παίρνουν την κατάληξη: -iem αντί: âm, π.χ.: tăiem / lucrăm.

Ασκήσεις

1. Γράψτε σε φωνητική γραφή:

Costă cincii lei și zece bani. Ea este grecoaică, eu sînt bulgaroaică. Eu iau tramvaiul spre Piața Bălcescu? Luăm două pachete de ciocolată. Tăiem trei hîrtii albastre.

2. Γράψτε σε συνηθισμένη γραφή (ορθογραφία):

[rádu je aítși; játă-l], [únde je státsija următóare?], [kopii dǎámnej džordžésku sînt la kofetărie], [stáu de vórbă ku un prijéten].

3. Διαβάστε μεγαλόφωνα τις προηγούμενες ασκήσεις.

4. Κλίνετε το ρήμα σε όλα τα πρόσωπα:

1. Stau de vorbă cu niște ziariști.
2. _____ la fereastră.
3. _____ într-un fotoliu bun.
4. _____ în picioare lângă birou.
5. _____ jos în tramvai.
6. _____ la un hotel din centru.

5. Να αντικαταστήσετε τις αντωνυμίες με άλλες:

- Îi (le) primește cu multe flori frumoase.
 Îl (o) însotește pînă la universitate
 Mă așteaptă la hotel.
 Ne vizitează împreună cu niște prieteni.
 Te întrebă un inginer din Grecia.
 Vă oprește în drumul spre piața Bălcescu.

6. Σχηματίστε προτάσεις:

Intru les	în cameră (cinema, cofetărie hotel) din oraș (casă, tutungerie, parc)
Plec Vin	la gară (teatru, facultate) de la Ploiești (București, universitate)

7. Σχηματίστε προτάσεις χρησιμοποιώντας τα ρήματα σε διάφορα πρόσωπα:

α.

Dau	<i>cartea unui prieten. bani</i> la casă. <i>florile unor doamne.</i>
-----	--

lau	<i>hîrtille din birou. autobuzul din stație. timbre de la tutungerie.</i>
-----	---

β.

Împachetez	<i>lampa cu grijă. un caiet pentru un copil. țigările într-o hîrtie.</i>
------------	--

Plătesc	<i>cumpărăturile la casă. biletul în tren. camera la hotel.</i>
---------	---

γ. Βάλτε αντωνυμίες στη θέση των ουσιαστικών που είναι γραμμένα με πλάγια γράμματα στα α. και β., π.χ. Dau *cartea unui prieten* > O dau unui prieten.

8. Σχηματίστε προτάσεις (κάνοντας και ανάλογες προσαρμογές):

Biletele Cartea Pachetul Revista Scrisorile Țigările Ziarul	unei unor unui	coleg doamnă inginer profesoară studentă turist	este sînt	în cameră (bibliotecă, birou, casă, tren) lîngă telefon (lampă, flori, stilou, cutie) pe masă (birou, fotoliu, bibliotecă) sub birou (telefon, pat, tablou)
---	----------------------	--	--------------	--

9. Βάλτε τα ουσιαστικά των παρενθέσεων στη γενική ή δοτική:

- Caietele (o studentă) sînt pe masă.
 Colegii (o profesoară) sosesc la Universitate.
 Copiii (niște muncitori) pleacă de la Ploiești.

Cumpărați (niște prietene) țigări și chibrituri.
 Dăm (niște copii) ciocolată.
 Parcul (un oraș) este mare și frumos.
 Plătesc (un vânzător) ziarele.

10. Συμπληρώστε τα κενά με τις κατάλληλες προθέσεις:

Cumperi ____ cofetărie prăjituri ____ copii. Pleacă ____ hotel ____ centru. Stăm ____ parc ____ niște prieteni. Pleacă ____ București ____ un tren ____ dimineață. Așteptați ____ stație autobuzul. Dau mîna ____ niște tineri. leșim ____ cofetărie. Vine ____ noi ____ Universitate. E lume multă ____ stradă? Plecăm ____ teatru ____ hotel.

11. Μεταφράστε στα Ελληνικά:

a. Dumneavoastră stați în fotoliu. Eu stau lângă birou. Elena stă jos, el stă în picioare. Studentii stau jos. Stăm de vorbă cu niște prieteni.

b. Iau hîrtie de scrisori din birou. Luăm autobuzul spre centru de aici. Soții Melas cumpără ciocolată și prăjituri de la cofetărie. Dau cartea unei fete lângă tine. Dăm explicații unor studenți străini; ei sînt din Italia. Dați mîna cu prietenii vechi din oraș.

12. Μεταφράστε στα Ρουμανικά:

Αγοράζουμε μερικά λουλούδια και τα δίνουμε σε μια κυρία δίπλα μας.

Αυτός είναι ο γιος ενός φίλου μου από την Πολωνία.

Κόβω μερικά επιστολόχαρτα.

Τους περιμένουμε στο ζαχαροπλαστείο ή στο καπνοπωλείο.

Δεν έχει χρήματα για γάλα.

Παίρνω και διαβάζω το βιβλίο ενός παιδιού.

Πληρώνουμε τα πακέτα και βγαίνουμε από το ζαχαροπλαστείο.

Φτάνουν από το Πλοϊέστι στην πόλη το βράδυ.

13. Απαντήστε στις ερωτήσεις:

Aveți bani pentru cumpărături?	Cine ia bilete pentru astă-seară?
Aveți locuri la teatru pentru noi??	Cine stă în picioare lângă mine?
Cît costă două cutii de chibrituri?	Cu cine aveți întîlnire la cinematograful?
Cît costă un pachet de țigări?	Cu cine stau de vorbă ei acolo?
Cîte pachete de ciocolată iau?	De unde cumpărați țigări și chibrituri?
Ce autobuz luați spre centru?	De unde cumpărați timbre pentru scrisori?
Ce cumpărați de la tutungerie?	Pentru cine iei prăjituri?
Ce stație este aseasta?	Unde ai întîlnire cu el?
Cine e domnul lângă tine?	Unde plătim cumpărăturile?

Ρουμανοελληνικό Λεξιλόγιο των κεφαλαίων 1 ως 5

a dobîndit	[a dobîndít]	ρ. (a dobîndi)	απέκτησε
a fost ocupată			κατελήφθη
a luptat	[a luptát]	ρ. (a lupta)	αγωνίστηκε
așezarea	[așezáre a]	ουσ. θ.	γεωγραφική θέση
așteaptă	[așteáptă]	ρ. (a aștepta)	περιμένουν
aștept	[aștept]	ρ. (a aștepta)	περιμένω
această	[atšástă]	δεικ. αντ.	αυτή
acolo	[akólo]	επίρ.	εκεί
acum	[akúm]	επίρ.	τώρα
afară	[afáră]	επίρ.	έξω
ai găsit	[áj găsit]	ρ. (a găsi)	βρίσκω
ai treabă?			έχεις δουλειά;
acici	[aitšj]	επίρ.	εδώ
albastră	[albastră]	επιθ. θ.	γαλάζια
albastre	[albăstre]	επιθ. (ουδ. πλ.)	γαλάζια
alo	[aló]	επιφ.	έλα!, ναι!
ani	[áni]	ουσ. αρσ.	έτη
apoi	[apóji]	επίρ.	μετά
aproape	[aproxape]	επίρ.	κοντά
arată	[arătă]	ρ. (a arăta)	δείχνει
armatele	[armătle]	ουσ. θ.	στρατεύματα
armatelor	[armătelor]	ουσ. θ.	στρατεύματα
astă-seară	[ástă-se ară]	επίρ.	απόψε
astăzi	[ástăzj]	επίρ.	σήμερα
atunci	[atúntšj]	επίρ.	τότε
au cucerit	[ău kutšerit]	ρ. (a cuceri)	κατέκτησαν
au fost cuceriti		ρ. (a cuceri)	κατακτήθηκαν
au luptat	[ău luptát]	ρ. (a lupta)	αγωνίστηκαν
au sosit	[ău sosit]	ρ. (a sosi)	έχουν φτάσει
autobuz	[autobúz]	ουσ. ουδ.	λεωφορείο
biblioteca	[bibliotékă]	ουσ. θ.	βιβλιοθήκη
bilete	[biléte]	ουσ. ουδ.	εισιτήρια
birou	[biróu]	ουσ. ουδ.	γραφείο (έπιπλο)
blocurile	[blókurile]	ουσ. ουδ.	οι πολυκατοικίες
bogații	[bogătsj]	ουσ. θ.	πλούτος
bogați	[bogătsj]	επιθ. αρσ.	πλούσιοι
București	[Bukuréštj]	κύρ. ουσ. αρσ.	Βουκουρέστι
bulevardul	[bulevârdul]	ουσ. ουδ.	η λεωφόρος
bună	[bună]	επιθ. θ.	καλή
câți?	[kătsj?]	ερωτ. αντ.επιθ. αρσ.	πόσοι;
câmpiile	[kâmpjile]	ουσ. θ.	πεδιάδα
când	[kând]	επίρ.	πότε
cât?	[kât?]	επίρ.	πόσο;
cîteva	[kîtevâ]	αόρ. αντ.	κάμποσες, κάποιες
cărți	[kărtsj]	ουσ. θ. (πλ.)	βιβλία
cărbuni	[kărbunj]	ουσ. αρσ.	κάρβουνο

căzuți	[kăzútsi]	μτχ. πρκ.	πεσόντες
caiete	[kajéte]	ουσ. ουδ.	σημειωματάρια
cameră	[kámēră]	ουσ. θ.	δωμάτιο
cameră	[kámere]	ουσ. θ.	δωμάτιο
Carpații	[karpátsij]	κύρ. ουσ. αρσ.	τα Καρπάθια
casă	[kásă]	ουσ. θ.	σπίτι
casă	[kásă]	ουσ. θ.	ταμείο
ce	[tše]	ερ. αντ.	τι
ce fel de...			τι είδους...
cea	[tša]	δεικ. αντ.	αυτή
ceas	[tšas]	ουσ. ουδ.	ώρα
centru	[tšéntru]	ουσ. ουδ.	κέντρο
cerneală	[tšerņălă]	ουσ. θ.	μελάνη
chiar	[kar]	επίρ.	ακριβώς
chibrituri	[kibrítul]	ουσ. ουδ.	σπίρτα
cinci	[tšintši]	απόλ. αριθ.	πέντε
cine	[tšíne]	ερ. αντ.	ποιος
cinema	[tšinemă]	ουσ. ουδ.	κινηματογράφος
cinematograf	[tšinematográf]	ουσ. ουδ.	κινηματογράφος
ciocolată	[tšokolătă]	ουσ. θ.	σοκολάτα
ciocolată cu lapte			σοκολάτα γάλακτος
cobori	[kobóri]	ρ. (a cobóri)	κατεβαίνεις
cofetărie	[cofetărie]	ουσ. θ.	ζαχαροπλαστείο
coleg	[koleg]	ουσ. αρσ.	συμμαθητής
construcția	[konstruktsija]	ουσ. θ.	το οικοδόμημα
copii	[kopi]	ουσ. αρσ.	παιδιά
costă	[kóstă]	ρ. (a costa)	κοστίζει
cu	[ku]	πρόθ.	με
cu grijă	[ku griză]	επιρ. έκφρ.	προσεκτικά
culoarea	[kulóarea]	ουσ. θ.	το χρώμα
cumpără	[kumpără]	ρ. (a cumpăra)	αγοράζει
cumpărături	[kumpărături]	ουσ. θ.	αγορές
cutie	[kutie]	ουσ. θ.	κουτί
dă	[dă]	ρ. (a da)	δίνει
dă mîna	[dă mína]		κάνει χειραψία
dacilor	[dátšilor]	ουσ. αρσ.	των Δακών
de	[de]	πρόθ.	από, για
de la	[de la]	πρόθ.	από
dealurile	[deǎlurile]	ουσ. ουδ.	λόφοι
departe	[departe]	επίρ.	μακριά
despre	[déspre]	πρόθ.	για, περί
devreme	[devréme]	επίρ.	νωρίς
dimineată	[dimineǎtsă]	ουσ. θ.	πρωί, (επιρρ. το πρωί)
din	[din]	πρόθ.	από
dintr- (un)	[dintr- (un)]	πρόθ.	μέσα από
doamnă	[dɔámna]	ουσ. θ.	κυρία
doamna	[dɔámna]	ουσ. θ.	η κυρία
doamne	[dɔámne]	ουσ. θ.	κυρίας

doi, două	[dój, dóuə]	απόλ. αριθ. (αρσ.)	δύο
domnul	[dómnu]	ουσ. αρσ.	ο κύριος
drum	[drum]	ουσ. ουδ.	δρόμος
dușmănoase	[dușmánóʃi]	επίθ. ουδ.	εχθρικά
dumneavoastră	[dumɲəvɔástră]	πρ. αντ.	εσείς
Dunărea	[dúnəri]	κύρ. ουσ. θ.	ο Δούναβης
după	[dúpa]	πρόθ.	μετά, πίσω από
după	[dúpa]	πρόθεση	πίσω από
după cumpărături			για ψώνια
elev	[elév]	ουσ. αρσ.	μαθητής
erei	[érei]	ουσ. αρσ.	της εποχής
eroilor	[eró]lor]	ουσ. αρσ.	των ηρώων
eroismul	[eroizmul]	ουσ. αρσ.	ο ηρωισμός
este	[jéste]	ρ. (a fi)	είναι
eu	[jéu]	προσ. αντ.	εγώ
Europei	[európei]	κύρ. ουσ. θ.	της Ευρώπης
există	[eksistă]	ρ. (a exista)	υπάρχει
explicatii	[eksplikátsij]	ουσ. θ.	εξηγήσεις
facultate	[fakultáte]	ουσ. θ.	τμήμα, πανεπιστημιακή σχολή
facultatea	[fakultáte]	ουσ. θ.	η σχολή
fată	[fátă]	ουσ. θ.	κορίτσι
familiei	[familiei]	ουσ. θ.	της οικογένειας
fel	[fel]	ουσ. ουδ.	είδος
ferastă	[ferəástră]	ουσ. θ.	παράθυρο
fiul	[fiul]	ουσ. αρσ.	ο γιος
flori	[flóri]	ουσ. θ. (πλ.)	λουλούδια
foarte	[fóarte]	επίρ.	πολύ
formarea	[formáre]	ουσ. αρσ.	ο σχηματισμός
fotoliu	[fotóliu]	ουσ. ουδ.	πολυθρόνα
fructiferi	[fructiferi]	επίθ. αρσ.	οπωροφόρα
frumoasă	[frumóasă]	επίθ. θ.	όμορφη
frumos	[frumós]	επίθ. (ουδ. εν.)	ωραίο
fuge	[fúdze]	ρ. (a fugi)	φεύγει
gălbui	[gálbui]	επίθ. θ.	κιτρινωπή
gara	[gára]	ουσ. θ.	ο σταθμός
generații	[dženerátsi]	ουσ. θ.	οι γενιές
grăbit	[grăbit]	επίθ. (αρσ. εν.)	βιαστικός
greci	[grétʃi]	επίθ. αρσ.	Έλληνες
grele	[gréle]	επίθ. θ.	βαριές
grupul	[grúpu]	ουσ. ουδ.	η ομάδα, το γκρουπ
hîrtie	[xîrtie]	ουσ. θ.	χαρτί
hîrtie de scrisori			επιστολόχαρτα
haine	[xájne]	ουσ. θ.	ρούχα
haine de lucru			ρούχα της δουλειάς
harnici	[xárnitʃi]	επίθ. αρσ.	εργατικοί, φιλόπονοι
hartă	[xártă]	ουσ. θ.	χάρτης
hotarele	[xotárele]	ουσ. ουδ.	σύνορο
hotel	[xotél]	ουσ. ουδ.	ξενοδοχείο

ia	[ja]	ρ. (a lua)	παίρνει
iar	[jár]	σύνδ.	και, επίσης
iată!	[játă]	επιφ.	να!, κοιτά!
iată-le	[játă-le]		να τα!
iau	[jáu]	ρ. (a lua)	παίρνω
iei	[jéi]	ρ. (a lua)	παίρνεις
ieri	[jéri]	επίρ.	χθες
ies	[jés]	ρ. (a iesi)	βγαίνουν
imediat	[imediját]	επίρ.	αμέσως
impotriva	[impotriva]	επίρ.	εναντίον
independentă	[independentsa]	ουσ. θ.	η ανεξαρτησία
independentă	[independéntă]	επίθ. θ.	ανεξάρτητη
industriale	[industriále]	επίθ. (θ. πλ.)	βιομηχανικές
integritatea	[integrărea]	ουσ. θ.	η ακεραιότητα
intrați	[intrăți]	ρ. (a intra)	μπέστε
intrare	[intrare]	ουσ. θ.	είσοδος
intru	[intru]	ρ. (a intra)	μπαίνω
ii	[îi]	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τους
îl	[îl]	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τον
îmi	[îmi]	προσ. αντ.	μου
împachetează	[împacheteáză]	ρ. (a împacheta)	συσκευάζει
împotriva	[împotriva]	πρόθ.	παρα, ενάντια
împreună	[împreună]	επίρ.	μαζί
împunătoare	[împunătoare]	επίθ. θ.	επιβλητική
în	[în]	πρόθ	σε
în dreapta	[în dreapta]	επιρ. φρ.	δεξιά
în stînga	[în stînga]	επιρ. φρ.	αριστερά
în urmă cu			περισσότερο
înăuntru	[înăuntru]	επίρ.	μέσα
înalti	[înáltsi]	επίθ. αρσ.	ψηλοί
înaltă	[înáltă]	επίθ. (θ. εν.)	ψηλή
încă	[înkă]	πρόθ.	ακόμα, επιπλέον
îndată	[îndată]	επίρ.	αμέσως
însotesti	[însotséști]	ρ. (a însoti)	συνοδεύω
întii	[întîi]	τακτ. αριθ.	πρώτη
întîlneste	[întîlnéște]	ρ. (a întîlni)	συναντά
întîlnire	[întîlnire]	ουσ. θ.	συνάντηση
întinse	[întinse]	επίθ. θ.	απλωμένες, μεγάλες
întrebă	[întreábă]	ρ. (a întreba)	ρωτάει
întregi	[întredžj]	επίθ. θ.	ολόκληρες
jos	[zos]	επίρ.	στον κάτω όροφο
jumătate	[zumátate]	ουσ. θ.	μισή
îngă	[îngă]	πρόθ.	δίπλα σε
la	[la]	πρόθ.	σε
la revedere!	[la revedere]	έκφρ.	εις το επανιδείν
lacurile	[lákurile]	ουσ. ουδ.	οι λίμνες
lasă	[lásă]	ρ. (a lăsa)	αφήνει

le	[le]	προσ. αντ. (ουδ. αιτ. αδύνατος τύπος)	τα
lectie	[léktsije]	ουσ. θ.	μάθημα
lei	[léj]	ουσ. αρσ.	λεί
liberă	[liberă]	επίθ. θ.	ελεύθερη
libertatea	[libertátɛa]	ουσ. θ.	η ελευθερία
linia	[linija]	ουσ. θ.	η γραμμή
locuiau	[lokujaũ]	ρ. (a locui)	κατοικούσαν
locuieste	[lokujéšte]	ρ. (a locui)	κατοικεί, διαμένει
locuinte	[lokujĩntse]	ουσ. θ.	κατοικία, διαμέρισμα
locuri	[lókuri]	ουσ. ουδ.	θέσεις
luați	[luátɕi]	ρ. (a lua)	παιρνετε
luați loc!	[luátɕi lok]	ρ. (a lua)	καθήστε!
lucrez	[lukréz]	ρ. (a lucra)	εργάζομαι
lucru	[lúkru]	ουσ. ουδ.	δουλειά
lume	[lúme]	ουσ. θ.	κόσμος
lupte	[lúpte]	ουσ. θ.	μάχες, αγώνες
mîine	[mĩĩne]	επίρ.	αύριο
mîine	[mĩĩne]	επίρ.	αύριο
mînă	[mĩnă]	ουσ. θ.	χέρι
mă	[mă]	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)	με
mai	[măj]	επίρ.	πιο
marchează	[markáză]	ρ. (a marca)	μαρκάρει
mare	[măre]	επίθ. (ουδ. εν.)	μεγάλο
Marea Neagră	[măreɑ neɑgră]	κύρ. ουσ. θ.	η Μαύρη Θάλασσα
mari	[mări]	επίθ. θ.	μεγάλες
maro	[măro]	επίθ. θ. (άκλιτο)	
masă	[măsă]	ουσ. θ.	τραπέζι
mea	[meɑ]	κτητ. αντ.	δική μου
medicină	[meditɕină]	ουσ. θ.	ιατρική
metale	[metále]	ουσ. ουδ.	μέταλλο
metri	[métri]	ουσ. αρσ.	μέτρα
mii	[mij]	ουσ. θ.	χιλιάδα
ministerului	[ministérului]	ουσ. ουδ.	του υπουργείου
minute	[minúte]	ουσ. ουδ.	λεπτά
moderne	[modérne]	επίθ. θ.	μοντέρνες
mondial	[mondijál]	επίθ. ουδ.	παγκόσμιο
monumentul	[monuméntul]	ουσ. ουδ.	το μνημείο
mulțumesc!	[multsumésk]	ρ. (a mulțumi)	ευχαριστώ!
mulțumiți	[multsumitsi]	επίθ. (αρσ. πλ.)	ικανοποιημένοι
mult	[mult]	επίθ. ουδ.	πολύ
multă	[múltă]	επίθ. (θ. εν.)	πολλή
multă lume			πολύς κόσμος
multe	[múlte]	επίθ. θ.	πολλές
munții	[múntɕi]	ουσ. αρσ.	τα βουνά
muncitori	[muntɕitóri]	ουσ. αρσ.	εργάτες
naturale	[naturále]	επίθ. θ.	φυσικές
ne	[ne]	προσ. αντ. (αιτ.)	

		αδύνατος τύπος)	
niște	[niște]	αόρ. άρθ.	κάποια
nimic	[nimik]	αόρ. αντ.	τίποτα
noastre	[noástre]	κτητ. αντ.	δικής μας
noi	[nói]	επίθ. θ.	νέες
nord	[nord]	ουσ. ουδ.	βοράς
nou	[núu]	επίθ. αρσ.	νέος
nu	[un]	επίρ.	δεν, όχι
o	[o]	αόρ. άρθ.	μια, κάποια
o	[o]	προσ. αντ. (θ. αιτ. αδύνατος τύπος)	την
o prietenă	[o prijétenă]	ουσ. θ.	μια φίλη
o profesoară	[o profesoáră]	ουσ. θ.	μια καθηγήτρια
oameni	[oámeni]	ουσ. αρσ.	άνθρωποι
oprește	[opréște]	ρ. (a opri)	σταματά
opt	[opt]	απόλ. αριθ.	οχτώ
ora	[óra]	ουσ. θ.	η ώρα
oras	[orás]	ουσ. ουδ.	πόλη
pînă	[pîná]	πρόθ.	ως, μέχρι
pînă la	[pîná la]	πρόθ.	μέχρι, ως
pășuni	[pășuni]	ουσ. θ.	βοσκοτόπι
păduri	[pădúri]	ουσ. θ.	δάσος
pașnici	[pășnitși]	επίθ. αρσ.	φιλήσυχοι
pachetul	[pakétul]	ουσ. ουδ.	το πακέτο
parc	[park]	ουσ. ουδ.	πάρκο
patriei	[pátriei]	ουσ. θ.	της πατρίδας
paturi	[páturi]	ουσ. ουδ.	κρεβάτια
pe	[pe]	πρόθ.	πάνω, σε
pe drum			στο δρόμο, πηγαίνοντας
pe masă			πάνω στο τραπέζι
pentru	[péntru]	πρόθ.	για
persoane	[persoáne]	ουσ. θ.	πρόσωπα
peste	[péste]	πρόθ.	επί, πάνω
piața	[piátsă]	ουσ. θ.	η πλατεία
picioare	[pitșoare]	ουσ. ουδ.	πόδια
pierdută	[pjerdútă]	επίθ. (θ. εν.)	χαμένη
plătește	[plătéște]	ρ. (a plăti)	πληρώνει
place	[plátše]	ρ. (a plăcea)	αρέσει
pleacă	[pleákă]	ρ. (a pleca)	αναχωρεί
plec	[plek]	ρ. (a pleca)	φεύγω
plec	[plek]	ρ. (a pleca)	αναχωρώ
plecăm	[plekăm]	ρ. (a pleca)	φεύγουμε
plecăm	[plekăm]	ρ. (a pleca)	φεύγουμε, αναχωρούμε
plicuri	[plíkuri]	ουσ. ουδ.	φάκελοι
plimbare	[plimbăre]	ουσ. θ.	βόλτα, περίπατος
pomi	[pómi]	ουσ. αρσ.	δέντρα
pomi	[pómi]	ουσ. αρσ.	δέντρα

popoarelor	[popǎrelor]	ουσ. αρσ.	των λαών
poporul	[popóruł]	ουσ. αρσ.	ο λαός
pornește	[pornéște]	ρ. (a porni)	ξεκινάω
prăjituri	[prăžitúri]	ουσ. θ.	κέικ
primă	[primă]	τακτ. αριθ.	πρώτη
primesc	[primésc]	ρ. (a primi)	περιμένω
priviți	[privítsi]	ρ. (a privi)	κοιτάξετε
profesoară	[profesǎră]	ουσ. θ.	καθηγήτρια
profesor	[profesór]	ουσ. αρσ.	καθηγητής
puțină	[putsínă]	επιθ. (θ. πλ.)	λίγη
rîurile	[rîurile]	ουσ. ουδ.	τα ποτάμια
război	[răzbói]	ουσ. ουδ.	πόλεμος
relief	[relijéf]	ουσ. ουδ.	διαμόρφωση εδάφους
reviste	[reviste]	ουσ. θ.	περιοδικά
roșie	[rôșije]	επιθ. θ.	κόκκινη
roditoare	[roditǎre]	επιθ. θ.	καρποφόρος
rog	[rog]	ρ. (a ruga)	παρακαλώ
român	[romîn]	επιθ. αρσ.	Ρουμάνος, ρουμανικός
România	[romînija]	κύρ. ουσ. θ.	Ρουμανία
romanilor	[románilor]	ουσ. αρσ.	των Ρωμαίων
sînt	[sînt]	ρ. (a fi)	είμαι
sînt	[sînt]	ρ. (a fi)	είναι, υπάρχουν
sînteți	[sîntétsi]	ρ. (a fi)	είστε
să mergem	[să mérédžem]	ρ. (a merge)	να πάμε
să scriu	[skriju]	ρ. (a scrie)	να γράψω
s-a format	[s-a formát]	ρ. (a forma)	σχηματίστηκε
sale	[sále]	κτητ. αντ.	δικής της
sau	[său]	σύνδ.	ή
scrisoare	[skrisǎre]	ουσ. θ.	επιστολή
scrisori	[scrisóri]	ουσ. θ. (πλ.)	γράμματα, επιστολές
se înalță	[se înaltsă]	ρ. (a se înălta)	υψώνεται
se află	[se áflă]	ρ. (a afla)	βρίσκεται
se aliniază	[se alinijáză]	ρ. (a se alinia)	είναι στη γραμμή
se pregătesc	[a se pregăti]	ρ. (a se pregăti)	ετοιμάζονται
se urcă	[se úrkă]	ρ. (a se urca)	ανεβαινουν
seară	[seǎră]	ουσ. θ.	βράδυ
secole	[sécole]	ουσ. ουδ.	οι αιώνες
soția	[sotsija]	ουσ. θ.	η σύζυγος
soții	[sótsi]		το ζεύγος
sosesc	[sosésk]	ρ. (a sosi)	φτάνουν, αφικνούνται
sosim	[sosim]	ρ. (a sosi)	φτάνουμε
spre	[spre]	πρόθ.	για, προς
spuneți	[spúnetsi]	ρ. (a spune)	λέτε
spuneți	[spúnetsi]	ρ. (a spune)	πέστε
stă	[stă]	ρ. (a sta)	κάθετα
stă jos	[stă žos]		κάθεται σε θέση
stație	[státsije]	ουσ. θ.	στάση
stau în picioare			στέκομαι όρθιος

stau de vorbă		ρ. έκφρ. (a sta de vorbă)	συζητώ
străin	[străin]	επίθ. αρσ.	Ξένος
stradă	[stradă]	ουσ. θ.	δρόμος
sub	[sub]	πρόθ.	κάτω από
sud-estul	[sud-éstul]	ουσ. ουδ.	νοτιοανατολικά
sună	[sună]	ρ. (a suna)	χτυπά
sută	[sută]	ουσ. θ.	εκατοντάδα
sute	[sute]	ουσ. θ.	εκατοντάδες
șapte	[șapte]	απόλ. αριθ.	εφτά
șase	[șase]	απόλ. αριθ.	έξι
șase	[șase]	απόλ. αριθ.	έξι
și	[și]	σύνδ.	και
și	[și]	επίρ.	επίσης
știți	[ștītsi]	ρ. (a ști)	Ξέρετε
știu	[știu]	ρ. (a ști)	Ξέρω
tîrziu	[tîrziu]	επίρ.	αργά
taie	[tăje]	ρ. (a tăia)	κόβει
teatru	[teátru]	ουσ. ουδ.	θέατρο
telefon	[telefon]	ουσ. ουδ.	τηλέφωνο
timbre	[timbre]	ουσ. ουδ.	γραμματόσημα
timp	[timp]	ουσ. ουδ.	χρόνος
tineri	[tineri]	ουσ. αρσ.	νεαροί
toți	[tôtsi]	αόρ. αντ. (αρσ. πλ.)	όλοι
toate	[tqáte]	αόρ. αντ.	όλα
tramvai	[tramváj]	ουσ. ουδ.	τραμ
transporturilor	[transpórturilor]	ουσ. ουδ.	των μεταφορών
treabă	[tręábă]	ουσ. θ.	δουλειά, απασχόληση
trece	[trétše]	ρ. (a trece)	περνάει
tren de dimineată			πρωινό τρένο
trenul	[trénul]	ουσ. ουδ.	το τρένο
turist	[un turist]	ουσ. αρσ.	τουρίστας
tutungerie	[tutundžerie]	ουσ. θ.	καπνοπωλείο
tuturor	[túturor]	επίθ. αρσ.	όλων
tării	[tsărij]	ουσ. θ. (γ. εν.)	της χώρας
țară	[tsără]	ουσ. θ.	χώρα
țara	[tsără]	ουσ. θ.	η χώρα
tigări	[tsigări]	ουσ. θ.	τσιγάρα
ușă	[úšă]	ουσ. θ.	πόρτα
ultimul	[últimul]	επίθ. ουδ.	το τελευταίο
un	[un]	αόρ. άρθ.	ένας, κάποιος
un	[un]	αόρ. άρθ.	ένα, κάποιο
un inginer	[un indžinér]	ουσ. αρσ.	ένας μηχανικός
un medic	[un médik]	ουσ. αρσ.	ένας γιατρός
un sfert	[un sfert]	ουσ. ουδ.	ένα τέταρτο
un student	[un studént]	ουσ. αρσ.	ένας φοιτητής
unde	[únde]	επίρ.	πού
unei	[únej]	αόρ. άρθ. θ. γεν.	μιας, κάποιας
unitățile	[unitătsile]	ουσ. θ.	εργοστάσια, μονάδες

universitate	[universitate]	ουσ. θ.	Πανεπιστήμιο
unor (prieteni)	[únor (prijéteni)]	σόρ. άρθ.	κάποιων (φίλων)
urcă	[úrkă]	ρ. (a urca)	ανεβαίνει
urmă	[úrmă]	ουσ. θ.	ίχνος
următoare	[următóare]	επίθ. (θ. εν.)	επόμενη
urmasii	[urmáši]	ουσ. αρσ.	απόγονοι
vînzătorul	[vînzătorul]	ουσ. αρσ.	ο πωλητής
vă	[vă]	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)	σας
vă rog!	[vă rog]	ρ. (a ruga)	σας παρακαλώ!
variant	[variánt]	επίθ. ουδ.	ποικιλόμορφος
vedeți	[védetsi]	ρ. (a vede)	βλέπετε
veniți	[venítsi]	ρ. (a veni)	έρχεστε
verde	[vérde]	επίθ. θ.	πράσινη
viță-de-vie	[vitsă-de-vije]	ουσ. θ.	αμπέλι
vin	[vin]	ρ. (a veni)	έρχονται
vine	[vine]	ρ. (a veni)	έρχεται
vizităm	[vizităm]	ρ. (a vizita)	επισκεπτόμαστε
vreau	[vrəau]	ρ. (a vrea)	θέλω
zece	[zétše]	απόλ. αριθ.	δέκα
ziare	[ziare]	ουσ. ουδ.	εφημερίδες
ziaristi	[ziarist]	ουσ. αρσ.	δημοσιογράφοι
ziua	[zíuqa]	ουσ. θ.	η μέρα

Ελληνορουμανικό λεξιλόγιο των κεφαλαίων 1 ως 5

αγοράζει	cumpără	ρ. (a cumpăra)
αγορές	cumpărături	ουσ. θ.
αγωνίστηκαν	au luptat	ρ. (a lupta)
αγωνίστηκε	a luptat	ρ. (a lupta)
ακόμα, επιπλέον	încă	πρόθ.
ακριβώς	chiar	επίρ.
αμέσως	imediat	επίρ.
αμέσως	îndată	επίρ.
αμπέλι	viță-de-vie	ουσ. θ.
αναχωρεί	pleacă	ρ. (a pleca)
αναχωρώ	plec	ρ. (a pleca)
ανεβαίνει	urcă	ρ. (a urca)
ανεβαίνουν	se urcă	ρ. (a se urca)
ανεξάρτητη	independentă	επίθ. θ.
άνθρωποι	oameni	ουσ. αρσ.
απέκτησε	a dobândit	ρ. (a dobândi)
απλωμένες, μεγάλες	întinse	επίθ. θ.
από	de la	πρόθ.
από	din	πρόθ.
από, για	de	πρόθ.
απόγονοι	urmasii	ουσ. αρσ.
απόψε	astă-seară	επίρ.
αργά	tîrziu	επίρ.
αρέσει	place	ρ. (a plăcea)
αριστερά	în stînga	επίρ. φρ.
αύριο	mîine	επίρ.
αύριο	mîine	επίρ.
αυτή	această	δεικ. αντ.
αυτή	cea	δεικ. αντ.
αφήνει	lasă	ρ. (a lăsa)
βαριές	grele	επίθ. θ.
βγαίνουν	ies	ρ. (a ieși)
βιαστικός	grăbit	επίθ. (αρσ. εν.)
βιβλία	cărți	ουσ. θ. (πλ.)
βιβλιοθήκη	bibliotecă	ουσ. θ.
βιομηχανικές	industriale	επίθ. (θ. πλ.)
βλέπετε	vedeți	ρ. (a vede)
βόλτα, περίπατος	plimbare	ουσ. θ.
βοράς	nord	ουσ. ουδ.
βοσκοτόπι	pășuni	ουσ. θ.
Βουκουρέστι	București	κύρ. ουσ. αρσ.
βράδυ	seară	ουσ. θ.
βρίσκεται	se află	ρ. (a afla)
βρίσκω	ai găsit	ρ. (a găsi)
γαλάζια	albastră	επίθ. θ.
γαλάζια	albastre	επίθ. (ουδ. πλ.)

γεωγραφική θέση	așezare	ουσ. θ.
για	pentru	πρόθ.
για ψώνια	după cumpărături	
για, περί	despre	πρόθ.
για, προς	spre	πρόθ.
γράμματα, επιστολές	scrisori	ουσ. θ. (πλ.)
γραμματόσημα	timbre	ουσ. ουδ.
γραφείο (έπιπλο)	birou	ουσ. ουδ.
δάσος	păduri	ουσ. θ.
δείχνει	arată	ρ. (a arăta)
δέκα	zece	απόλ. αριθ.
δεν, όχι	nu	επίρ.
δέντρα	pomi	ουσ. αρσ.
δέντρα	pomi	ουσ. αρσ.
δεξιά	în dreapta	επιρ. φρ.
δημοσιογράφοι	ziariști	ουσ. αρσ.
διαμόρφωση εδάφους	relief	ουσ. ουδ.
δική μου	mea	κτητ. αντ.
δικής μας	noastre	κτητ. αντ.
δικής της	sale	κτητ. αντ.
δίνει	dă	ρ. (a da)
δίπλα σε	lângă	πρόθ.
δουλειά	lucru	ουσ. ουδ.
δουλειά, απασχόληση	treabă	ουσ. θ.
δρόμος	drum	ουσ. ουδ.
δρόμος	stradă	ουσ. θ.
δύο	doi, două	απόλ. αριθ. (αρσ.)
δωμάτιο	cameră	ουσ. θ.
δωμάτιο	cameră	ουσ. θ.
εγώ	eu	προσ. αντ.
εδώ	aici	επίρ.
είδος	fel	ουσ. ουδ.
είμαι	sînt	ρ. (a fi)
είναι	este	ρ. (a fi)
είναι στη γραμμή	se aliniază	ρ. (a se alinia)
είναι, υπάρχουν	sînt	ρ. (a fi)
εις το επανιδείν	la revedere!	έκφρ.
εισιτήρια	bilete	ουσ. ουδ.
είσοδος	intrare	ουσ. θ.
είστε	sînteți	ρ. (a fi)
εκατοντάδα	sută	ουσ. θ.
εκατοντάδες	sute	ουσ. θ.
εκεί	acolo	επίρ.
έλα!, ναι!	alo	επιφ.
ελεύθερη	liberă	επίθ. θ.
Έλληνες	greci	επίθ. αρσ.
ένα τέταρτο	un sfert	ουσ. ουδ.
ένα, κάποιος	un	αόρ. άρθ.

εναντίον	impotriva	επίρ.
ένας γιατρός	un medic	ουσ. αρσ.
ένας μηχανικός	un inginer	ουσ. αρσ.
ένας φοιτητής	un student	ουσ. αρσ.
ένας, κάποιος	un	αόρ. άρθ.
εξηγήσεις	explicații	ουσ. θ.
έξι	șase	απόλ. αριθ.
έξι	șase	απόλ. αριθ.
έξω	afară	επίρ.
επί, πάνω	peste	πρόθ.
επιβλητική	împunătoare	επίθ. θ.
επίσης	și	επίρ.
επισκεπτόμαστε	vizităm	ρ. (a vizita)
επιστολή	scrisoare	ουσ. θ.
επιστολόχαρτα	hîrtie de scrisori	
επόμενη	următoare	επίθ. (θ. εν.)
εργάζομαι	lucrez	ρ. (a lucra)
εργάτες	muncitori	ουσ. αρσ.
εργατικοί, φιλόπονοι	harnici	επίθ. αρσ.
εργοστάσια, μονάδες	unitățile	ουσ. θ.
έρχεστε	veniți	ρ. (a veni)
έρχεται	vine	ρ. (a veni)
έρχονται	vin	ρ. (a veni)
εσείς	dumneavoastră	πρ. αντ.
έτη	ani	ουσ. αρσ.
ετοιμάζονται	se pregătesc	ρ. (a se pregăti)
ευχαριστώ!	mulțumesc!	ρ. (a mulțumi)
εφημερίδες	ziare	ουσ. ουδ.
εφτά	șapte	απόλ. αριθ.
έχεις δουλειά;	ai treabă?	
εχθρικά	dușmănoase	επίθ. ουδ.
έχουν φτάσει	au sosit	ρ. (a sosi)
ζαχαροπλαστείο	cofetărie	ουσ. θ.
ή	sau	σύνδ.
η Μαύρη Θάλασσα	Marea Neagră	κύρ. ουσ. θ.
η ακεραιότητα	integritatea	ουσ. θ.
η ανεξαρτησία	independența	ουσ. θ.
η γραμμή	linia	ουσ. θ.
η ελευθερία	libertatea	ουσ. θ.
η κυρία	doamna	ουσ. θ.
η λεωφόρος	bulevardul	ουσ. ουδ.
η μέρα	ziua	ουσ. θ.
η ομάδα, το γκρουπ	grupul	ουσ. ουδ.
η πλατεία	piața	ουσ. θ.
η σύζυγος	soția	ουσ. θ.
η σχολή	facultatea	ουσ. θ.
η χώρα	țara	ουσ. θ.
η ώρα	ora	ουσ. θ.

θέατρο	teatru	ουσ. ουδ.
θέλω	vreau	ρ. (a vrea)
θέσεις	locuri	ουσ. ουδ.
ιατρική	medicină	ουσ. θ.
ικανοποιημένοι	multumiti	επίθ. (αρσ. πλ.)
ίχνος	urmă	ουσ. θ.
κάθεται	stă	ρ. (a sta)
κάθεται σε θέση	stă jos	
καθηγητής	profesor	ουσ. αρσ.
καθηγήτρια	profesoară	ουσ. θ.
καθήστε!	luați loc!	ρ. (a lua)
και	și	σύνδ.
και, επίσης	iar	σύνδ.
καλή	bună	επίθ. θ.
κάμποσες, κάποιες	cîteva	αόρ. αντ.
κάνει χειραψία	dă mîna	
καπνοπωλείο	tutungerie	ουσ. θ.
κάποια	niște	αόρ. άρθ.
κάποιων	unor (prieteni)	αόρ. άρθ.
κάρβουνο	cărbuni	ουσ. αρσ.
καρποφόρος	roditoare	επίθ. θ.
κατακτήθηκαν	au fost cuceriti	ρ. (a cuceri)
κατεβαινεις	cobori	ρ. (a cobori)
κατέκτησαν	au cucerit	ρ. (a cuceri)
κατελήφθη	a fost ocupată	
κατοικει, διαμένει	locuieste	ρ. (a locui)
κατοικία, διαμέρισμα	locuinte	ουσ. θ.
κατοικούσαν	locuiau	ρ. (a locui)
κάτω από	sub	πρόθ.
κέικ	prăjituri	ουσ. θ.
κέντρο	centru	ουσ. ουδ.
κινηματογράφος	cinema	ουσ. ουδ.
κινηματογράφος	cinematograf	ουσ. ουδ.
κιτρινωπή	gălbuie	επίθ. θ.
κόβει	taie	ρ. (a tăia)
κοιτάξτε	priviți	ρ. (a privi)
κόκκινη	roșie	επίθ. θ.
κοντά	aproape	επίρ.
κορίτσι	fată	ουσ. θ.
κόσμος	lume	ουσ. θ.
κοστίζει	costă	ρ. (a costa)
κουτί	cutie	ουσ. θ.
κρεβάτια	paturi	ουσ. ουδ.
κυρία	doamnă	ουσ. θ.
κυρίας	doamne	ουσ. θ.
λεί	lei	ουσ. αρσ.
λεπτά	minute	ουσ. ουδ.
λέτε	spuneți	ρ. (a spune)

λεωφορείο	autobuz	ουσ. ουδ.
λίγη	puțină	επίθ. (θ. πλ.)
λουλούδια	flori	ουσ. θ. (πλ.)
λόφοι	dealurile	ουσ. ουδ.
μαζί	împreună	επίρ.
μάθημα	lecție	ουσ. θ.
μαθητής	elev	ουσ. αρσ.
μακριά	departe	επίρ.
μαρκάρει	marchează	ρ. (a marca)
μαρόν	maro	επίθ. θ. (άκλιτο)
μας	ne	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)
μάχες, αγώνες	lupte	ουσ. θ.
με	cu	πρόθ.
με	mă	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)
μεγάλες	mari	επίθ. θ.
μεγάλο	mare	επίθ. (ουδ. εν.)
μελάνη	cerneală	ουσ. θ.
μέσα	înăuntru	επίρ.
μέσα από	dintr- (un)	πρόθ.
μετά	apoi	επίρ.
μετά, πίσω από	după	πρόθ.
μέταλλο	metale	ουσ. ουδ.
μέτρα	metri	ουσ. αρσ.
μέχρι, ως	pînă la	πρόθ.
μια καθηγήτρια	o profesoară	ουσ. θ.
μια φίλη	o prietenă	ουσ. θ.
μια, κάποια	o	αόρ. άρθ.
μιας, κάποιας	unei	αόρ. άρθ. θ. γεν.
μισή	jumătate	ουσ. θ.
μοντέρνες	moderne	επίθ. θ.
μου	îmi	προσ. αντ.
μπαίνω	intru	ρ. (a intra)
μπέστε	intrați	ρ. (a intra)
να γράψω	să scriu	ρ. (a scrie)
να πάμε	să mergem	ρ. (a merge)
να τα!	iată-le	
να!, κοίτα!	iată!	επιφ.
νεαροί	tineri	ουσ. αρσ.
νέες	noi	επίθ. θ.
νέος	nou	επίθ. αρσ.
νοτιοανατολικά	sud-estul	ουσ. ουδ.
νωρίς	devreme	επίρ.
ξεκινάω	porneste	ρ. (a porni)
ξενοδοχείο	hotel	ουσ. ουδ.
ξένος	străin	επίθ. αρσ.
ξέρετε	știți	ρ. (a ști)
ξέρω	știu	ρ. (a ști)
ο γιος	fiul	ουσ. αρσ.

ο Δούναβης	Dunărea	κύρ. ουσ. θ.
ο ηρωισμός	eroismul	ουσ. αρσ.
ο κύριος	domnul	ουσ. αρσ.
ο λαός	poporul	ουσ. αρσ.
ο πωλητής	vînzătorul	ουσ. αρσ.
ο σταθμός	gara	ουσ. θ.
ο σχηματισμός	formarea	ουσ. αρσ.
οι αιώνες	secole	ουσ. ουδ.
οι γενιές	generații	ουσ. θ.
οι λίμνες	lacurile	ουσ. ουδ.
οι πολυκατοικίες	blocurile	ουσ. ουδ.
όλα	toate	αόρ. αντ.
όλοι	toți	αόρ. αντ. (αρσ. πλ.)
ολόκληρες	întregi	επίθ. θ.
όλων	tuturor	επίθ. αρσ.
όμορφη	frumoasă	επίθ. θ.
οπωροφόρα	fructiferi	επίθ. αρσ.
οχτώ	opt	απόλ. αριθ.
παγκόσμιο	mondial	επίθ. ουδ.
παιδιά	copii	ουσ. αρσ.
παίρνει	ia	ρ. (a lua)
παίρνεις	iei	ρ. (a lua)
παίρνετε	luați	ρ. (a lua)
παίρνω	iau	ρ. (a lua)
Πανεπιστήμιο	universitate	ουσ. θ.
πάνω στο τραπέζι	pe masă	
πάνω, σε	pe	πρόθ.
παρά, ενάντια	împotriva	πρόθ.
παράθυρο	fereastă	ουσ. θ.
παρακαλώ	rog	ρ. (a ruga)
πάρκο	parc	ουσ. ουδ.
πεδιάδα	cîmpiile	ουσ. θ.
πέντε	cinci	απόλ. αριθ.
περιμένουν	așteaptă	ρ. (a aștepta)
περιμένω	aștept	ρ. (a aștepta)
περιμένω	primesc	ρ. (a primi)
περιοδικά	reviste	ουσ. θ.
περισσότερο	în urmă cu	
περνάει	trece	ρ. (a trece)
πεσόντες	căzuți	μτχ. πρκ.
πέστε	spuneți	ρ. (a spune)
πιο	mai	επίρ.
πίσω από	după	πρόθεση
πληρώνει	plătește	ρ. (a plăti)
πλούσιοι	bogați	επίθ. αρσ.
πλούτος	bogății	ουσ. θ.
πόδια	picioare	ουσ. ουδ.
ποικιλόμορφος	variant	επίθ. ουδ.

ποιος	cine	ερ. αντ.
πόλεμος	război	ουσ. ουδ.
πόλη	oraș	ουσ. ουδ.
πολλές	multe	επίθ. θ.
πολλή	multă	επίθ. (θ. εν.)
πολύ	foarte	επίρ.
πολύ	mult	επίθ. ουδ.
πολυθρόνα	fotoliu	ουσ. ουδ.
πολύς κόσμος	multă lume	
πόρτα	ușă	ουσ. θ.
πόσο;	cît?	επίρ.
πόσοι;	cîți?	ερωτ. αντ.επίθ. αρσ.
πότε	cînd	επίρ.
πού	unde	επίρ.
πράσινη	verde	επίθ. θ.
προσεκτικά	cu grijă	επίρ. έκφρ.
πρόσωπα	persoane	ουσ. θ.
πρωί, (επιρρ. το πρωί)	dimineată	ουσ. θ.
πρωινό τρένο	tren de dimineată	
πρώτη	întîi	τακτ. αριθ.
πρώτη	primă	τακτ. αριθ.
Ρουμανία	România	κύρ. ουσ. θ.
Ρουμάνος, ρουμανικός	român	επίθ. αρσ.
ρούχα	haine	ουσ. θ.
ρούχα της δουλειάς	haine de lucru	
ρωτάει	întreabă	ρ. (a întreba)
σας	vă	προσ. αντ. (αιτ. αδύνατος τύπος)
σας παρακαλώ!	vă rog!	ρ. (a ruga)
σε	în	πρόθ
σε	la	πρόθ.
σημειωματάρια	caiete	ουσ. ουδ.
σήμερα	astăzi	επίρ.
σοκολάτα	ciocolată	ουσ. θ.
σοκολάτα γάλακτος	ciocolată cu lapte	
σπίρτα	chibrituri	ουσ. ουδ.
σπίτι	casă	ουσ. θ.
σπίτι	casă	ουσ. θ.
σταματά	oprește	ρ. (a opri)
στάση	statie	ουσ. θ.
στέκομαι όρθιος	stau în picioare	
στο δρόμο, πηγαίνοντας	pe drum	
στον κάτω όροφο	jos	επίρ.
στρατεύματα	armatele	ουσ. θ.
στρατεύματα	armatelor	ουσ. θ.
συζητώ	stau de vorbă	ρ. έκφρ. (a sta de vorbă)
συμμαθητής	coleg	ουσ. αρσ.
συναντά	întîlnește	ρ. (a întîlni)
συνάντηση	întîlnire	ουσ. θ.

συνοδεύω	însotesti	ρ. (a însoti)
σύνορο	hotarele	ουσ. ουδ.
συσκευάζει	împachetează	ρ. (a împacheta)
σχηματίστηκε	s-a format	ρ. (a forma)
τα	le	προσ. αντ. (ουδ. αιτ. αδύνατος τύπος)
τα Καρπάθια	Carpații	κύρ. ουσ. αρσ.
τα βουνά	munții	ουσ. αρσ.
τα ποτάμια	riurile	ουσ. ουδ.
τηλέφωνο	telefon	ουσ. ουδ.
την	o	προσ. αντ. (θ. αιτ. αδύνατος τύπος)
της Ευρώπης	Europei	κύρ. ουσ. θ.
της εποχής	erei	ουσ. αρσ.
της πατρίδας	patriei	ουσ. θ.
της οικογένειας	familiei	ουσ. θ.
της χώρας	tării	ουσ. θ. (γ. εν.)
τι	ce	ερ. αντ.
τι είδους...	ce fel de...	
τίποτα	nimic	αόρ. αντ.
τμήμα, πανεπ. σχολή	facultate	ουσ. θ.
το ζεύγος	soții	
το μνημείο	monumentul	ουσ. ουδ.
το οικοδόμημα	construcția	ουσ. θ.
το πακέτο	pachetul	ουσ. ουδ.
το τελευταίο	ultimul	επίθ. ουδ.
το τρένο	trenul	ουσ. ουδ.
το χρώμα	culoarea	ουσ. θ.
τον	îl	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)
τότε	atunci	επίρ.
του υπουργείου	ministerului	ουσ. ουδ.
τουρίστας	turist	ουσ. αρσ.
τους	îi	προσ. αντ. (αρσ. αιτ. αδύνατος τύπος)
τραμ	tramvai	ουσ. ουδ.
τραπέζι	masă	ουσ. θ.
τσιγάρα	țigări	ουσ. θ.
των Ρωμαίων	romanilor	ουσ. αρσ.
των Δακών	dacilor	ουσ. αρσ.
των ηρώων	eroilor	ουσ. αρσ.
των λαών	popoarelor	ουσ. αρσ.
των μεταφορών	transporturilor	ουσ. ουδ.
τώρα	acum	επίρ.
υπάρχει	există	ρ. (a exista)
υψώνεται	se înalță	ρ. (a se înălța)
φάκελοι	plicuri	ουσ. ουδ.
φεύγει	fuge	ρ. (a fugi)
φεύγουμε	plecăm	ρ. (a pleca)
φεύγουμε, αναχωρούμε	plecăm	ρ. (a pleca)
φεύγω	plec	ρ. (a plec)
φιλήσυχοι	pașnici	επίθ. αρσ.

φτάνουμε	sosim	ρ. (a sosi)
φτάνουν, αφικνούνται	sosesc	ρ. (a sosi)
φυσικές	naturale	επίθ. θ.
χαμένη	pierdută	επίθ. (θ. εν.)
χάρτης	hartă	ουσ. θ.
χαρτί	hîrtie	ουσ. θ.
χέρι	mînă	ουσ. θ.
χθες	ieri	επίρ.
χιλιάδα	mii	ουσ. θ.
χρόνος	timp	ουσ. ουδ.
χτυπά	sună	ρ. (a suna)
χώρα	țară	ουσ. θ.
ψηλή	înalță	επίθ. (θ. εν.)
ψηλοί	înalți	επίθ. αρσ.
ώρα	ceas	ουσ. ουδ.
ωραίο	frumos	επίθ. (ουδ. εν.)
ως, μέχρι	pînă	πρόθ.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Δ. ΝΤΙΝΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΡΟΥΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΟ ΝΟΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 1999
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΩΔΙΚΑΣ

